

Na referendumu bomo odločali o pravičnejši delitvi dohodka pri proizvodnji in prodaji skupnega proizvoda ter o večji odvisnosti in povezavi dela

Minilo je dobre tri mesece, odkar smo ugotovili, da referendum o novih samoupravnih sporazumih ni uspel v večini Stolovih tozdvov.

Družbenopolitične organizacije so v tem času temeljito preučile vzroke in dale svoje ocene za to nepričakovano odklonitev vseh predlaganih aktov. Razprave so potekale v vseh IO OOS in OOK. Ocena vzrokov nikakor ni sama sebi namen, pač pa je osnova za odpravo vzrokov, ki so vplivali na neuspeh. V tem času so družbenopolitične organizacije posvetile veliko pozornost temu, da bi popravili, kar je bilo narobe, predvsem pa je bilo potrebno izluščiti tudi neobjektivne kritike, ki jih na pravo mesto postavimo le s pravilno in jasno informacijo.

Odgovornost po vzrokih za neuspeh je razčiščena na organih družbenopolitičnih organizacij, ni sicer povsem enotnih stališč, dokončna stališča pa so posredovana na DS DO, ki jih je dne 27. januarja 1983 tudi sprejel v vednost. O konkretnih ukrepih pa bodo sklepali DS tozdvov, svet skupnih služb in DO, tako kot so pristojni.

Ugotovili smo, da vsebina aktov, ki jih ponovno predlagamo v sprejemanje, ni sporna, zato jih nismo v ničemer spreminjali. Pomanjkljiva je bila le neposredna informacija, kar so tokrat temeljito opravili strokovni delavci v neposrednem pogovoru z delavci v manjših, sindikalnih skupinah.

Spremembe statuta so po oceni tozdvov negativno vplivale na rezultat referenduma zaradi zniževanja stopenj izobrazbe, kar smo sicer usklajevali z družbenim dogovorom. Res pa je, da so bili statuti v sprejemanju istočasno z drugimi akti tudi zato, ker smo imeli tri vodilne delavce brez formalnih pogojev za nadaljnje opravljanje dela po starem statutu. Res je tudi, da bi morali te statute uskladiti z družbenim dogovorom že znatno prej. O statutu bomo odločali, ko bo minilo 6 mesecev, zato se je potrebno sedaj poglobiti samo v predlagana akta.

Problematika izvajanja kataloga del in nalog je ocenjena kot bistven vzrok nezadovoljstva. Kaj je ugotovljenega in narejenega na tem področju, in ali je cilj dosežen, bo odgovoril članek v tem glasilu »Se o katalogu in poračunu«.

S tem poskušamo odgovoriti na vprašanja, kaj smo naredili na odpravi vzrokov prvega neuspeha, in to konkretno

opredeliti na tem mestu. Istočasno pa ponovno povzemamo kratko vsebino obeh predlaganih sporazumov.

V analizi vzrokov so bili izpostavljeni:

1. posredni in
2. neposredni vzroki.

(Nadaljevanje na 2. strani)

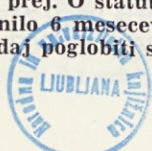

Lahko bi rekli, da poznamo ženska in moška dela ali bolje rečeno: nekatera so bolj primerna za ženske, druga za moške.

Med taka ženska dela prav gotovo spada brušenje profilov in krivin stilnega stola (tip 2593, oziroma 5593), ki je glede izdelave izredno težak stol. Nekateri strokovnjaki izven naše delovne organizacije celo trdijo, da ga zna napraviti le naša tovarna.

NA SLIKI JE PRIZOR IZ MIZARNE, KJER JE ZAPOSLENIH VELIKO ŽENA IN DEKLET.

PRAV JE, DA SE TEH IN VSEH, KI PRI NAS DELAJO, SPOMNIMO OB NJIHOVEM PRAZNIKU, 8. MARCU, Z ISKRENIMI ŽELJAMI ZA NJIHOVO SREČO IN ZADOVOLJSTVO.

100204452

1. POSREDNI VZROKI

O posrednih vzrokih, ki se nanašajo na izvajanje kataloga, govori članek »Še o katalogu in poračunu«. Največje nezadovoljstvo je izhajalo iz izvajanja kataloga oziroma razpona osebnih dohodkov delavcev v proizvodnji in delavcev v skupnih službah. Ugotavljamo, da so v tem času bili narejeni popravki v zvezi s katalogom in da je bil tako dosežen cilj. V času pred prvim referendumom dejansko še niso bile na razpolago vse informacije o vplivu kataloga. V tem času pa smo posvetili tej problematiki vso pozornost. Objavljeni popravki z novimi ukrepi so bili obrazloženi v Informatorju.

V zvezi z ugotovitvijo, da bi morali Odborji za kadre pred izplačilom OD razporediti delavce na delovne naloge, lahko zapišemo tole:

Praviloma čas ne more biti objektivna okoliščina za napake, ki imajo lahko hujše posledice, vendar se je DS DO zavestno odločil, da bodo dokončne razporeditve Odborji za kadre opravili po akontaciji obračuna po novem katalogu. S tem pa je bila dana možnost, da se vse nastale pomanjkljivosti odpravijo. Odborji za kadre so v tem času že opravili svoje delo in razporedili delavce na ustrezne naloge.

Ugotovljeno je bilo tudi nezaupanje zaradi istočasnega sprejemanja več samoupravnih aktov in nezaupanje do pravilnosti izvajanja sprejetih aktov.

To pot bomo delavci odločali le o dveh sporazumih, ki pa sta bistvenega pomena za delavce v tozdi in skupnih službah. Prvi je sporazum o svobodni menjavi dela med tozdi in skupnimi službami in samoupravni sporazum o dohodkovnih odnosih med tozdi. Nesprejetje teh aktov povzroči lahko neprijetne posledice za vse delavce Stola.

Ugotovitve o nezaupanju do pravilnosti izvajanja sprejetih aktov so bile dejansko posledica nekaterih nedoslednosti, ki pa jih vsekakor ne smemo razumeti kot zavajanje ljudi. Vsa pomembna odločanja v preteklosti so temeljila na sklepih samoupravnih organov, z jasnim izhodiščem o potrebi odločitve.

2. NEPOSREDNI VZROKI

V analizi je med drugim ugotovljeno, da so bile informacije preveč pisane in povedane v nerazumljivem jeziku in preveč formalistične. Zato smo v pripravah

vah za ponovitev referenduma zagotovili, da so bile razprave bolj poglobljene. Istočasno pa smo preko odkritih pogojev o sindikalnih skupinah z najbolj preprosto besedo povedali, kaj prinašajo novi sporazumi. Kjer pa ni bilo v preteklosti in tudi sedaj dovolj kreativne razprave, gre to tudi na račun nezainteresiranosti članov ZK in članov IO sindikata, ki so bili zadržani, da opravijo svoj del naloge. Ravno tako pa tu izhaja tudi odgovornost poslovodne strukture v tozdi, od neposrednega vodje do direktorja tozda, ki so zadolženi za tolmačenje teh aktov. Ta pomanjkljivost je v pripravah za ponovni referendum odpravljena.

Za čim boljše razumevanje ponovno na kratko povzemamo bistvo vsebine obeh predlaganih samoupravnih sporazumov.

ZA BOLJŠE DOHODKOVNE ODNOSI

V Stolu smo se že ob formiranju temeljnih organizacij dogovorili, da bomo medsebojne odnose urejali na načelih skupnega prihodka in skupnega dohodka. Ker tedaj še niso bili izpolnjeni vsi pogoji, smo leta 1978 sprejeli samoupravni sporazum o medsebojnih dohodkovnih razmerjih, ki je kot začasno rešitev predvidel interne cene polizdelkov in storitev.

Za sedANJI referendum predlagani novi samoupravni sporazum o medsebojnih razmerjih med temeljnimi organizacijami v Stolu postavlja pravila, kako bomo to že dogovorjeno zahtevo uresničili, poleg tega pa (kot nebistveno) določa, kako poslovati, kadar posledno izvajanje dohodkovnih odnosov ni smotno.

Bistvo tega sporazuma, pa tudi sporazuma o svobodni menjavi dela z delovno skupnostjo, je v tem, da ugotavljamo, da delamo vsi v STOLU. Torej je za vse nas, pa naj delamo v eni ali drugi temeljni organizaciji, ali pa v delovni skupnosti, nepomembno, katera temeljna organizacija je v knjigovodstvu izkazala rezultat prodaje. VSI, KI SMO SODELOVALI v ustvarjanju skupnega rezultata, moramo dobiti PRAVIČEN DELEŽ od tega, kar je na trgu ostvarila DO STOLA.

Interne cene tega niso v celoti omogočale, ker je posamezna temeljna organizacija, pa naj je bila to proizvajalna, prodajna ali storitvena, ali pa delovna skupnost, delila svoj del rezultata neod-

visno od skupnega rezultata. Lahko je delila dohodek, čeprav delovna organizacija dohodka iz tega proizvoda sploh ni imela, ali pa je glede na skupaj ustvarjen rezultat delila premalo. Na zborih delavcev smo prikazali dva taka primera. V celoti pa je takih primerov še in še.

Novi sporazum tudi bolj natančno opredeljuje skupni riziko, kar pa po drugi strani pomeni, da bolj natančno opredeljuje tudi ODGOVORNOST vsake temeljne organizacije in delovne skupnosti za njen del v skupnem poslovanju. Prihrankov, ki jih je zaradi boljšega dela imela posamezna organizacija, ne bomo delili med vse, prav tako pa prekomernih stroškov posamezne organizacije in njenega slabega dela ne bomo pokrivali v breme drugih.

Sprejem novega sporazuma v vseh temeljnih organizacijah res še ne pomeni, da se bo čez noč vse spremenilo. Za to so potrebni ljudje. Res pa je, da brez takega sporazuma ne moremo od teh ljudi zahtevati, da ga vestno, odgovorno in sploh dobro opravljajo.

SAMOUPRAVNI SPORAZUM O MEDSEBOJNIH PRAVICAH, OBVEZNOSTIH IN ODGOVORNOSTIH MED DELAVCI ZDRUŽENIH TEMELJNIH ORGANIZACIJ IN DELOVNE SKUPNOSTI V SESTAVI INDUSTRIJE POHIŠTVA STOL

Ta samoupravni sporazum lahko z drugimi besedami imenujemo kar sporazum o svobodni menjavi dela med delovno skupnostjo in tozdi ali še bolj poenostavljeno: sporazum med delovno skupnostjo in tozdi. Kot že naslov pove, vidimo, da ureja razmerja, oziroma odnose med delovno skupnostjo in tozdi, tako proizvodnimi tozdi kot tudi med delovno skupnostjo in drugimi tozdi v Stolu (tozd Tehnične storitve, tozd Družbena prehrana in tozd Prodaja).

Zakaj nov sporazum? V bistvu gre le za dopolnitev že veljavnega sporazuma, ker ta ni popolnoma v skladu z zakonom o združenem delu, v zadnjem času pa so v veljavi tudi

(Nadaljevanje na 5. strani)

OBVESTILO SODELAVCEM!

VSE DOPISNIKE PROSIMO, DA SE DRŽE DOMENJENIH ROKOV ZA ODDAJO PRISPEVKOV ZA GLASILO.

TEŽAVE SO, KER MORAMO NA SESTAVKE, KI SO ZELO POMEMBNI IN MORAJO BITI OBJAVLJENI V ŠTEVILKI, ČAKATI ŠE POTEM, KO JE OSTALO GRADIVO ŽE ODDANO V TISKARNO. VENDAR SE Z DELOM V TISKARNI ZARADI OMENJENEGA NE MORE NADALJEVATI.

PRAV TAKO SE PODVOJE PROBLEMI PREGLEDA TEKSTOV PRI LEKTORJU, SVOJEGA DELA PA TUDI NE MORE OPRAVITI UREDNIŠKI ODBOR. O DRUGIH PROBLEMIH NITI POSEBEJ NE GOVORIMO, ČEPRAV JIH MORAMO REŠITI.

DELA, KI SO POTREBNA, MORAMO OPRAVITI IN JIH OB VOLJI IN DOBREM ODNOSU DO SODELAVCEV OPRAVIMO PREJE.

UREDNIŠTVO

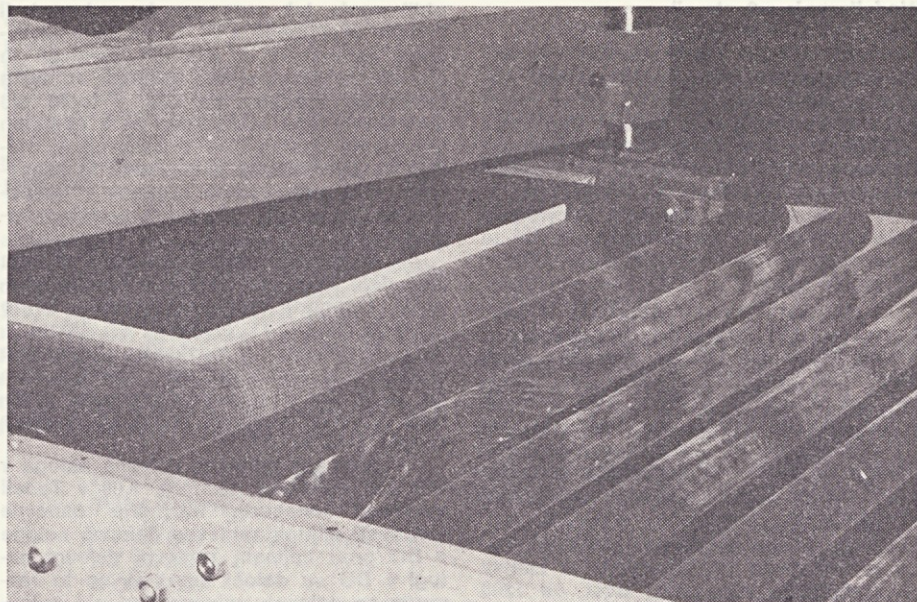
MED NAMI SO DELAVCI, KI JIM GRE ZARES PREMALO ZA SKUPNI INTERES. V ZAPOSLOTIVI V STOLU BOLJ VIDIJO OSEBNE INTERESE; DRUGO, KAR JE PRAV TAKO POMEMBNO KOT OSEBNI ZASLUŽEK, PA JEMLJEJO Z LEVO ROKO IN OBDELUJEJO Z NEZDRAVO KRITIKO.

ŽAL SO TUDI NEKATERI, TISTI, KI JIH POSLUŠAJO, TAKI, DA JIM RADI PRITEGNEJO V BESEDI IN TUDI V MIŠLJENJU.

OBOJE, NE PRVO IN NE DRUGO, NI DOBRO. ZA DOBRO SEDANJE IN PRIHODNJE DELO IN ZAGOTOVITEV PRIMERNEGA ŽIVLJENJA VSEH ZAPOSLENIH JE POTREBNA PRAVA PRIPADNOST KOLEKTIVU.

Še o katalogu in poročunu

Ob razpravah in predlaganih samoupravnih sporazumih se ponekod ponovno pojavljajo vprašanja o rezultatih in spremembah v OD, ki so doseženi z uveljavitvijo kataloga del in nalog in poročunom OD. Istočasno se pojavljajo trditve, da s katalogom in ostalimi spremembami nismo dosegli načrtovanih ciljev, da so ljudje pričakovali več, da se sprejeti sklepi ne izvajajo, niso informirani, ipd. O tem pa je razpravljal na zadnji seji tudi IO SK.

Ker smo informacije o načrtovanih ciljih, predlaganih ukrepih in doseženih rezultatih objavljali sproti in na različne načine (v Glasilu, Informatorju, materialih za DS DO in ustno), morda ne bo odveč celovitejši povzetek in pregled, iz katerega bi lahko ugotovili, koliko so posamezne trditve upravičene ali neupravičene.

1. Izhodišča, cilji in rezultati

Osnovno izhodišče za načrtovanje in izvedbo sprememb so nam bila stališča Zveze sindikatov Slovenije, da je treba boljše vrednotiti:

- proizvodno delo;
- delo v težjih delovnih pogojih ter uspešnih organizatorjev proizvodnje.

V razpravah pred sprejemanjem sprememb samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za delitev sredstev za OD smo se dogovorili, da bomo:

— s povečanjem ocene otežujočih delovnih pogojev v metodi ocenjevanja zahtevnosti dela;

— s spremembo ponderja ocen uspešnosti;

— z uvedbo meril za zahtevnost in uspešnost dela direktorjev tozdov in sektorjev na osnovi strokovnih podlag ZSS ter

— z uveljavitvijo kataloga del in nalog, dosegli naslednje spremembe pri OD:

1. Zaradi sprememb v oceni zahtevnosti in s tem kategorij v katalogu, se bodo OD v delovni organizaciji povečali povprečno za 5,4 odst.

2. Zaradi ostalih sprememb (brez dodatka za delo v popoldanski izmeni) se bodo OD v delovni organizaciji povečali povprečno za 3,7 odst., torej bo povprečna sprememba OD v delovni organizaciji znašala skupaj 9,1 odst., bo pa po tozdih različna in to:

Les, iverke, kovinski profili, blago za oblaginjenje in drugi materiali so tudi jamstvo, da bomo v bodoče imeli delo.

Proizvodni materiali so danes zelo dragi, poleg tega pa še marsičesa ni na tržišču. Oboje povzroča delovnim organizacijam, ki se ukvarjajo s finalno proizvodnjo, velike težave. Kako je s tem pri nas, skušamo povedati našim delavcem v pogovorih s tov. Danilom Topolovcem, ki je v Stolu vodja nabavne službe in ing. Milošem Pristovom, ki skrbi za nabavo lesnih tvoriv.

V tej številki priobčujemo prvi sestavek, pogovor z ing. Pristovom pa bo objavljen v marčni številki Glasila.

	sprememba zaradi kataloga %	ostale spremembe %	skupaj planirano povišanje OD %	doseženo (akont. + poročun) %
TOZD-1	6,5	3,7	10,2	11,9
TOZD-2	5,7	3,7	9,4	11,8
TOZD-3	6,8	3,7	10,5	11,8
TOZD-4	6,9	3,7	10,6	10,9
TOZD-5	6,7	3,7	10,4	11,7
TOZD-8	12,4	3,7	16,1	12,3
TOZD-9	4,2	3,7	7,9	9,8
DSOSP	3,1	3,7	6,8	8,6
SKUPAJ DO	5,4	3,7	9,1	11,1

Ker smo v aprilu uvedli obračunavanje akontacij na spremembe, moramo seveda pri ugotavljanju rezultatov upoštevati skupne zneske akontacije in poročuna, ker le ti skupaj predstavljajo doseženo spremembo.

Planirali smo, da bo povprečno povišanje OD v proizvodnih tozdih (1, 2, 3, 4 in 5) za 3,4 odst. večje kot v skupnih službah, za 2,3 % večje kot v tozdu 9. Doseženo povprečno povišanje OD v teh tozdih pa je za 3,2 odst. višje kot v skupnih službah in za 2 odst. višje kot v tozdu 9. Razlika med planirano in doseženo razliko znaša 0,2 odst. v skupnih službah in 0,3 odst. v tozdu 9, kar je zadosti majhno odstopanje, da lahko ugotovimo, da je postavljeni cilj dosežen. Razlika med planiranim in doseženim povišanjem OD znaša v celem DO 2 odst., v skupnih službah 1,8 odst., v tozdu 9 pa 1,9 odst., kar je manj od povprečne razlike v DO. Znotraj samih tozdov so se več kot povprečno povečale kategorije na skladščih lesa in gotovih izdelkih, na žagi, v PE-6, v krivilnici, v oddelkih površinske obdelave, pri izdelavi kovinskih ogradij, pri

predelavi plastičnih mas, v garažah, torej je doseženo tudi boljše vrednotenje dela v težjih delovnih pogojih. V skupnih službah so se več kot povprečno povečale kategorije pri čiščenju prostorov in fizičnem zavarovanju premoženja ter v razvoju oblik; tudi to je v skladu s sprejetimi cilji.

Dodatek za delo v popoldanski izmeni pri dvo in trilizmenskem delu je izveden s 1. 10. 1983.

2. Problemi in njih reševanje

a) Največji problem pri izvedbi in uveljavitvi sprememb je gotovo predstavljala časovna stiska, ta pa je povzročila tudi drug problem, ki ga sicer ne bi bilo.

Zaradi pomanjkanja časa je bilo potrebno predlagati DSDO sklep, da naj se obračun in poročun OD opravi na osnovi predlaganih razporeditev, preden so jih obravnavali odbori za kadre. Ti so z delom končali v tem mesecu; sprejete razporeditve se od predlaganih razlikujejo

(Nadaljevanje na 4. strani)

(Nadaljevanje s 3. strani)

le tam, kjer je v tem času (od septembra dalje) prišlo do drugačne delitve dela za posamezne delavce.

Zaradi pomanjkanja časa je bilo treba tudi nekatere izvedbene sklepe predlagati neposredno DSDO brez predhodne obravnave na komisiji ali na IO. Ta problem je posebej obravnavala Komisija za vrednotenje zahtevnosti dela in ugotovila, da to ni povzročilo bistveno drugačnih rešitev, kot bi bili sprejeti v običajnem postopku.

b) Ob sami izvedbi obračuna v septembru so bili konkretno izpostavljeni 4 primeri previsokih OD oz. prevelike spremembe od prejšnjih OD (tov. Jakša, Kočar, Jež J. ml. in Kohek). V 2 primerih je bila znižana povprečna struktura dela, v 1 primeru je bil poračun zadržan, v 1 primeru pa je bila znižana kategorija delovne naloge. Znižanja znašajo od 1,1 do 2,2 kategorije.

c) Na oceno zahtevnosti del in nalog je bilo danih ca. 25 pritožb in zahtev za spremembo, kar je 2,1 odst. od 1200 nalog, kolikor jih vsebuje katalog. Večino je Komisija za vrednotenje zahtevnosti dela že obravnavala in rešila, možne pa so še pritožbe na DS tozdov oz. svet skupnih služb ali DS DO.

Običajni delež pritožb ob takih spremembah je ca. 20 odst.

Večje razhajanje v stališčih komisije in drugih organov je nastalo le ob predlogu poslovnega odbora, kjer je komisija sprejela le 5 od 8 predlogov poslovnega odbora. To ne more biti vzrok za trditve, da je poslovni odbor izvajal pritisk na komisijo, normalno pa je, da je svoj predlog utemeljeval. Na koncu je postala sporna le kategorija DN: 0751-29 Vodenje tozda 8, ki je bila v decembru razvrščena iz 29. v 27. kategorijo.

d) V zvezi s poračunom je bilo danih 27 zahtev za preverjanje pravilnosti poračuna, kar je 1,7 odst. od skupnega števila zaposlenih. V 21 primerih so bile ugotovljene pozitivne razlike, ki so jih delavci dobili izplačane pri OD za januar 1983. Ob preverjanju pravilnosti poračuna za teh 27 delavcev, smo za primerjavo preverili pravilnost poračuna še za 32 delavcev, skupaj je bilo preverjenih 59 poračunov. V 33 primerih so bile ugotovljene pozitivne razlike, ki so bile izplačane pri izplačilu OD za januar 1983, v ostalih 26 primerih pa so bile razlike negativne, kar pomeni da so ti delavci dobili v oktobru 1982 previsoke zneske poračuna. Po sklepu komisije in na podlagi stališč v prejšnjih razpravah teh negativnih razlik nismo obračunavali.

Vzrok za nastale razlike je v tem, da je kot osnova za poračun služilo razmerje OD na uro v septembru 1982 proti avgustu 1982. V primeru, da je posameznik opravljal v septembru povprečno bolj zahtevna dela kot običajno ali v avgustu manj zahtevna dela kot običajno, je delavec dobil previsok znesek poračuna. Če pa je posameznik opravljal v septembru povprečno manj zahtevna dela kot običajno ali v avgustu bolj zahtevna dela kot običajno, je dobil prenizek znesek poračuna. Za katere delavce je potrebno preveriti poračun, so sporočila vodstva tozdov, PE in sektorjev, ki so bila za to zaprosena z dopisom v decembru 1982. Pozitivne razlike znašajo skupaj 35.251,70 din neto, negativne (neobračunane) pa 15.304,80 din neto.

e) Več vprašanj se pojavlja tudi v zvezi z razponi in krivuljo kategorij. Način

oblikovanja teh razponov in s tem tudi krivulje je določen v 67. členu samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka in delitev sredstev za OD, v točki 5/8 sprememb tega sporazuma in v določilih strokovnih podlag ZSS o osnovah in merilih za ugotavljanje zahtevnosti in uspešnosti dela poslovnih organov v gospodarstvu. Navedeni dokumenti določajo naslednje:

— Osnovna razmerja v delitvi OD za živo delo določijo delavci s Tabelo vrednosti kategorij zahtevnosti dela, ki jo sprejme DS DO (1. odstavek 67. člena).

— Praviloma predstavlja zaporedje vrednosti kategorij približek krivulje, tako da je vsaka naslednja zaporedna vrednost za enak odstotek večja od prejšnje (3. odstavek 67. člena).

— Najmanj zahtevna delovna naloga v DO ima indeksno razmerje 1,00 v Tabeli vrednosti kategorij. Razmerje osnovne vrednosti najbolj zahtevne delovne naloge v DO proti najmanj zahtevni delovni nalogi v DO se določi tako, da se to razmerje za delovno nalogo: Vodenje delovne organizacije izračuna po določilih strokovne podlage in se to razmerje uporabi kot razmerje tiste kategorije zahtevnosti, v katero je razvrščena delovna naloga: »Vodenje delovne organizacije«.

— Razmerja ostalih kategorij zahtevnosti se izračunavajo po določilih 3. odstavka 67. člena.

— Indeksna razmerja posameznih kategorij zahtevnosti so enaka v vseh tozdih in skupnih službah, so pa lahko za neposredne proizvodne delovne naloge drugačna kot za režijske delovne naloge, če tako sklene DS DO ob soglasju DS tozdov in sveta skupnih služb.

V skladu s temi določili je DS DO sprejel predlagano Tabelo vrednosti kategorij, v kateri ima 5. kategorija indeksno razmerje 1,00, 35. kategorija pa 4,82 po merilih iz strokovnih podlag. Razmerja za neposredne proizvodne delovne naloge so od 6. do 17. kategorije višja od razmerij za režijske delovne naloge v istih kategorijah. Največja razlika je v 6. in 7. kategoriji (0,09) najmanjša pa v 17. kategoriji (0,01).

S tem znaša nominalni razpon osnov med 35. in 6. kategorijo (v 5. kategoriji trenutno ni nobene delovne naloge) 4,288:1,00. Neposredno primerjavo prejšnje in nove tabele vrednosti kategorij otežkočajo spremembe vpliva ocene uspešnosti, ki delujejo stopničasto, krivulji pa sta zvezni.

f) V podatkih, ki jih objavlja Občinski svet ZSS Kamnik, so navedeni podatki o izplačanih osebnih dohodkih. Ti vključujejo poleg teh osnovnih razmerij tudi OD na osnovi rezultatov dela posameznika, uspešnosti TOZD in DO in za minulo delo (po skupni delovni dobi in stalnosti). Pri tem se kot najnižji OD pojavi običajno OD delavca, ki je komaj pričel z delom in zato opravlja začasno najmanj zahtevna dela, podpovprečno dosega norme ali jih celo ne dosega, ima neopravičene (in zato neplačane) izostanke in nima še pravice do OD za minulo delo (ker še ni ničesar vložil v razvoj DO). Običajno delavci v teh primerih dosega 80—90 odst. norme. Kot najvišji OD se pojavi OD glavnega direktorja z ustreznim deležem na osnovi rezultatov dela in sorazmerno visokim OD na osnovi minulega dela, saj ni pričakovati, da bi naloge glavnega direktorja opravljal delavec — začetnik.

Če je oboje upoštevano, je jasno, da je to razmerje večje kot nominalno razmerje osnov in da lahko močno niha. Primerneje bi bilo primerjati najvišji OD s povprečnim OD v istem obdobju.

Popolnoma nelogično pa je primerjati najvišji in najnižji izplačani OD iz različnih obdobjev v letu.

g) Uspešnost dela poslovnih organov

(glavnega direktorja ter direktorjev tozdov in sektorjev) ugotavljamo po merilih strokovnih podlag ZSS in v skladu z izvedbenimi sklepi DS DO, tako da upoštevamo dosežene rezultate tozdov in DO po naslednjih osnovah:

1. doseženi dohodek na zaposlenega v primerjavi z:

— istim obdobjem preteklega leta;
— planiranim za obravnavano obdobje in

— doseženim v podskupini panoge ter

2. akumulacija na povprečno uporabljena poslovna sredstva v primerjavi z:

— istim obdobjem preteklega leta in
— doseženo v podskupini panoge.

Rezultate ugotavljamo po podatkih zadnjega periodičnega obračuna, čim so znani tudi rezultati za podskupine panog. V primerjavi s prejšnjo stimulacijo so ti rezultati v dosedanjih obdobjih naslednji:

»Za mene je delo velik užitek. Vedno, ko mi kaj ,rata', sem zadovoljen.«

»Za mene pa je delo največja muka!«

Ne smemo drugemu za-meriti, če hoče kdo nekaj do-urega. To ni negativno pose-ganje v neko okolje, temveč želja, da bi bilo bolje.

»Rekli so, da bodo dru-gačni. Da bodo izboljšali se-danje stanje. Pomeni, da ga bodo močno spremenili. Pa nimajo niti toliko volje, da bi se k temu pripravili. Iz dneva v dan se vedejo po stari na-vadi.«

»Kaj ni ta človek čuden? Včeraj je govoril, da je na vsa moč za to stvar, danes se pa še zmeni ne. Kot da včerajš-njega pogovora sploh ne bi bilo!«

»Kakšen način pa je to. Tako visoko plačo ima, pa skoraj nič ne dela!«

(Nadaljevanje z 2. strani)

drugi predpisi, ki zahtevajo, da se to področje še boljše, temeljitejše in pravičnejše uredi.

Osnovo za vzpostavitev medsebojnih odnosov med delovno skupnostjo in tozdi predstavlja plan delovne skupnosti, v katerem je podrobno opredeljeno, katere naloge bo delovna skupnost opravila za kakšen tozd, s kolikšnim številom ljudi, v kolikšnem času bo delovna skupnost opravila te naloge in v kakšni kvaliteti. Ta plan delavci v vseh tozdi medsebojno uskladijo in sprejmejo.

Posebej je napravljen plan porabljenih sredstev in posebej plan dohodka. Delavci delovne skupnosti nimajo pravice, da bi prihranek porabljenih sredstev (glede na planirane) razporedili v svoj dohodek ali celo osebni dohodek, ampak morajo ta prihranek vrniti temeljnim organizacijam.

Bistvo predloga tega sporazuma je v tem, kako delavci v delovni skupnosti pridobivajo svoj dohodek. Pridobivajo ga v odvisnosti od treh osnov:

1. vrste, obsega in kakovosti del, ki jih skupne službe opravljajo za tozde;

2. od tega, koliko skupne službe prispevajo k uspehu in poslovanju tozdov;

3. od dohodka tozdov. To pomeni, če se je dohodek tozdov glede na plan povečal, potem se poveča tudi dohodek delovne skupnosti. In obratno, če je dohodek tozdov pod planiranim, je tudi dohodek delovne skupnosti pod planom.

V čem je razlika med starim sporazumom in novim sporazumom? Razlika je v tem, da je dohodek delavcev v delovni skupnosti predvsem odvisen od dohodka tozdov. Po starem sporazumu so morali tozdi ne glede na doseženi rezultat plačati skupnim službam planirani znesek. Po novem sporazumu pa je delež, ki ga tozd plača za skupne službe, odvisen od tega, kakšen rezultat je tozd dosegel v določenem obračunskem obdobju. To pomeni odvisnost dohodka delovne skupnosti od dosežene dohodka tozdov.

ZA TRDNEJŠO POVEZANOST DELOVNE SKUPNOSTI IN TEMELJNIH ORGANIZACIJ

Brez dvoma je na neuspeh vplivalo tudi splošno nezadovoljstvo zaradi zaostrenih pogojev gospodarjenja in v zvezi s tem tudi slaba založenost tržišča z izdelki življenjskega pomena. Dejstvo je,

da vsi ne soglašamo s takšnim položajem preskrbe in da tudi to neti našo nejevoljo. Pa vendar, rešitev iz tega stanja ni v tem, da glasujemo na referendumih proti določenim aktom, ne da bi pri tem upoštevali vsebino teh aktov, za katere se odločamo. Takšen odnos lahko stanje poslabša.

Ne moremo trditi, da smo z vsemi aktivnostmi in povzetkom informacije v tem članku prepričali vsakega našega delavca, da v našem vsakdanjem dogajanju in življenju nasploh to in ono še ni najboljše, prepričani pa smo, da vsak izmed nas lahko najde v teh predlaganih aktih svoj odgovor: stremeti moramo k boljšemu in to nam prinašata tudi predlagana samoupravna sporazuma.

Predsednik IO SK STOL
Maks Vukmir

Predsednik akcijske konference
ZK STOL
Lojze Štros

V razpravah pred sprejemanjem sprememb samoupravnega sporazuma smo poznali in obravnavali rezultate za obdobje I.—IX. 1982, v obračunu pa so upoštevani rezultati I.—III. 1982 za obdobje od marca do julija 1982, I.—IV. 1982 za obdobje od avgusta do novembra 1982 in I.—IX. 1982 za obdobje od decembra 1982 dalje.

Podatki kažejo, da so bili pomisleki o ustreznosti teh meril neupravičeni.

3. Informiranje

O zadevah, o katerih govorimo v tem članku, so informacije bile posredovane sproti v materialih za razprave, v materialih za DS DO, v Informatorjih in v Glasilu. Ker so bile objavljene postopoma, je prav da jih podamo ponovno kot izveček v tem članku, podrobnosti pa so razvidne v naslednjih materialih:

- Materiali za javno razpravo in
- Predlog DS DO z dne 8. 3. 1982;

(Nadaljevanje na 6. strani)

Delovna naloga	Stimul. po oceni (stara) ‰	Stimulacija po rezultatih obdobja			
		I.—IX. 1981 ‰	I.—III. 1982 ‰	I.—VI. 1982 ‰	I.—IX. 1982 ‰
VODENJE DO	25	6,4	8,5	19,9	11,7
tozd-1	25	6,1	7,0	17,5	11,0
tozd-2	25	6,2	7,6	14,7	11,9
tozd-3	25	8,0	7,7	17,5	9,7
tozd-4	25	14,6	9,5	27,4	11,1
tozd-5	25	2,3	17,6	14,6	12,6
tozd-8	25	4,0	12,4	21,3	14,9
tozd-8	25	6,8	6,9	21,8	14,1
sektorjev	25	6,4	8,5	19,9	11,7

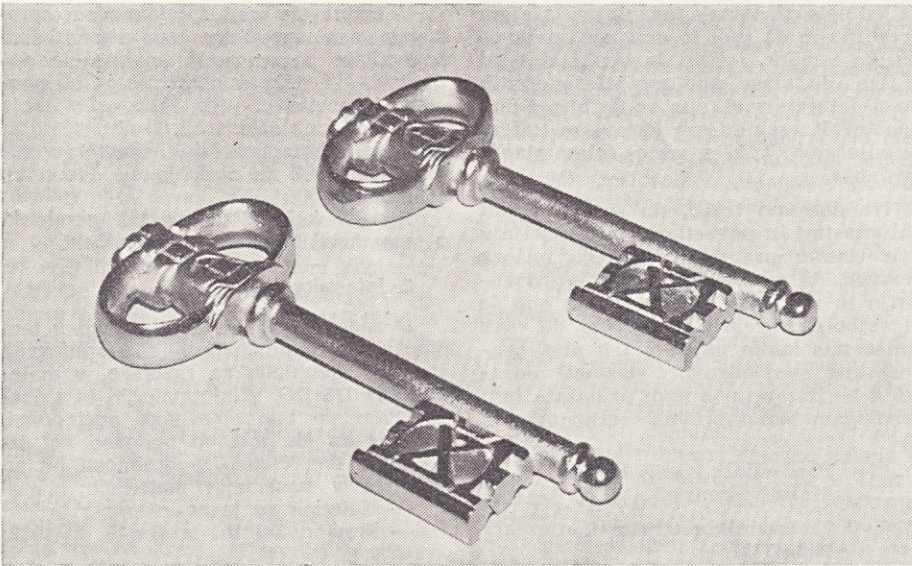
OBISK KITAJSKIH GOSPODARSTVENIKOV

Dne 13. in 14. januarja letos so nas s predstavniki »Lesnine« Ljubljana obiskali gospodarstveniki iz Kitajske. V delegaciji so bili: Wan Jian Xing, vodja oddelka v Ministrstvu lahke industrije Peking, Li Fu Wen, namestnik v biroju za lahko industrijo province Ji-Lin, Li Quan, Qi, prevajalec za angleščino (drugi in tretji član delegacije sta že sodelovala v razgovorih junija lani v Lesnini!).

Člani delegacije so si ogledali proizvodne obrate naše DO in se zlasti zanimali za proizvodnjo ploskovnega pohištva in tehnologijo.

Lani smo na Beograjskem sejmu pohištva dobili najvišje priznanje za dosežke pri oblikovanju in izdelavi sodobne stanovanjske opreme.

»Zlati ključ« je tudi v tem letu prijetno pogledati. Upamo, da bomo z »Zlatim ključem« tudi v tem letu odprli toliko in še več družbenih in zasebnih delovnih prostorov in stanovanj.

(Nadaljevanje s 5. strani)

- Glasilo št. 3/82 (marec 1982);
- Informator št. 9 z dne 31. 3. 1982;
- Predlog DS DO za sejo dne 21. 7. 1982;
- Predlog izvedbenih sklepov DS DO z dne 20. 9. 1982 s tabelo in krivuljo kategorij;
- Predlogi DS TOZD za sprejemanje katalogov v septembru 1982;
- Informator št. 26 z dne 13. 10. 1982;
- Poslovno poročilo o gospodarjenju v obdobju I.—IX. 1982;
- Informator št. 28 z dne 12. 11. 1982;
- Predlog izvedbenih sklepov DS DO z dne 8. 11. 1982;
- Glasilo št. 11/82;
- Ustno poročilo DS DO dne 8. 12. 1982 in 27. 1. 1983;
- Informator št. 30 z dne 13. 12. 1982;
- Informator št. 2 z dne 12. 1. 1983 in
- Informator št. 3 z dne 9. 2. 1983.

O osebnih dohodkih za september smo poročali že 13. 10. 1982, čeprav običajno lahko poročamo o OD šele čez 6 tednov.

Celoten pregled zneskov poročila in akontacij (100 strani) je bil objavljen v vseh PE in TOZD 15. 12. 1982 ob izplačilu OD za november 1982.

Menimo, da je bilo informiranje kljub časovni stiski ustrezno in da so še posebej pri tem opravili ogromno delo sodelavci računalniške operative.

4. Zaključki

Na osnovi navedenih podatkov lahko ugotovimo:

a) Da so planirani cilji sprememb samoupravnega sporazuma in katalogov del in nalog, obravnavani v javnih razpravah in objavljeni v Glasilu št. 3/82, doseženi z minimalnimi odstopanji ob upoštevanju vseh sprejetih sklepov in ukrepov.

b) Da s tem ni osnove za trditev, da so bili pri tem delavci prevarani, ali da

so na splošno upravičeno pričakovali večje povečanje OD, kot so ga prejeli.

c) Da so na primerjavo prejšnjega in novega stanja OD moteče vplivale akontacije na spremembe, ki jih je bilo ob realizaciji sprememb treba poračunati.

c) Da so dosežene razlike porasta OD v tozdih in skupnih službah z manjšimi odstopanji (0,2 oz. 0,3 odst.) v skladu s predvidenimi in planiranimi razlikami.

Operativni načrt ukrepov in aktivnosti v zaostrenih gospodarskih pogojih

NADALJEVANJE:

V prejšnji številki smo navedli aktivnosti, zadolžitve in roke za izvedbo letih.

I. PROIZVODNJA

V letu 1982 je opravljenih več analiz delovnega časa po metodi naključnih časov.

Iz analiz je razvidno, da še obstajajo rezerve pri izkoriščanju naših kapacitet. Predvsem je to pokazala analiza zasedenosti oziroma ekonomičnosti obratovanja v drugi izmeni.

Pri tem je treba poudariti, da ima na večjo izkoriščenost naših kapacitet razen operativnega kadra v proizvodnji in tehničnega kadra v skupnih službah bistven vpliv naša prodaja, ki se bo v letu 1983 morala izredno prizadevati, da skupaj s SPP in proizvodnjo lansira tiste artikle, ki bodo ustrezno zasedli proizvodne kapacitete in dosegli pričakovane ekonomske rezultate. Po predvidevanjih bo leto 1983 eno najtežjih v zadnjih letih. Zato se moramo v stabilizacijska prizadevanja vključiti vsi in ne dopustiti po-

e) Da je izvedba obračuna in poročila po sklepu DS DO pred obravnavanjem razporeditev na odborih za kadre povzročila manj negotovanja kot bi ga povzročilo odlaganje izvedbe obračuna in poročila, ki bi se v tem primeru zavlekel v december in januar.

f) Da predlaganje nekaterih izvedbenih sklepov neposredno DS DO brez predhodne obravnave na komisiji ni povzročilo vsebinskih sprememb in odmikov od načrtovanih ciljev.

g) Da vpliv poslovodnega odbora na sklepe komisije ni bil nič večji kot vpliv drugih organov in struktur in ni povzročil bistvenih nepravilnosti.

h) Da je bilo informiranje o problematiki sprotno in zadostno, zaradi zahtevane naglice pri izvedbi poročila in pravih informacij pa je izgubilo na celovitosti, kar popravljamo s to informacijo.

i) Da je potrebno eventualne še preostale probleme v zvezi s katalogom reševati po rednih pritožbenih postopkih, sistem delitve OD pa postopno dograjevati s pripravo in sprejemanjem meril uspešnosti zlasti za režijska dela in z njimi čimprej nadomestiti oceno uspešnosti.

j) Da je nujno potrebno posvetiti pridobivanju dohodka vsaj toliko pozornosti in angažiranja kot smo ga v zadnjem letu posvečali delitvi OD. Le tako bomo lahko obdržali doseženo višino OD, ki nas v okviru UNILES in panoge uvršča med delovne organizacije z višjimi OD, čeprav so ti v okviru občine še vedno nižji kot v nekaterih sosednjih delovnih organizacijah.

Peter Jerman
Maks Vukmir

sameznikom, da rušijo vzdušje, tovarštvo in pošteno delo večine sodelavcev. V zadnjem času so bili prisotni taki poskusi, vendar jih je kolektiv obsodil.

Strokovnjaki v SPP, proizvodnji in razvojnem oddelku so v letu 1982 predlagali in tudi uresničili zamenjavo dražjih materialov s cenejšimi. Navedel bom samo nekaj večjih zamenjav.

Pri »UNI« programu izdelujemo korpuse in vrata iz belega iverala. Pri tem smo prihranili na obdelavi:

- brušenje iveric,
- lepljenje osnovne folije,
- polivanje s temeljnim in končnim poliesterskim lakom.

Pri »MODUL« programu smo zamenjali uvoženi laminat takon z domačim iveralom in pri tem prihranili dragocene devize in poenotili proizvodnjo.

— Pri ploščah »Modul« p'salnih miz smo opustili montažo instalacijskih korit in pri tem prihranili na izdelavnem času in materialu.

— »K« program izdelujemo v celoti v iveralu. Pri tem smo veliko prihranili na času izdelave.

Pri zasledovanju reklamacij na trgu smo izdelali sistem, ki nazorno prikazuje vrsto in količino napak za posamezne izdelke.

V letu 1983 bomo omenjene analize obravnavali mesečno, kar bo zelo pozitivno vplivalo na pravočasno ukrepanje in odstranitev posameznih nepravilnosti.

V letu 1983 je stroškovno računovodstvo v sodelovanju s SEOP, SPP in proizvodnjo pripravilo navodila za kvalitetnejši obračun stroškov po nalogih. V tem letu moramo znižati proizvodne stroške in doseči planirane ekonomske učinke. To pa ni odvisno samo od napisanih navodil, temveč od dela vsakega posameznika. Začenši s pravočasno in cenejšo nabavo, pravočasnim lansiranjem proizvodnje, urejeno dokumentacijo, odnosem delavcev skupnih služb do opravljanja svojih nalog in vodij proizvodnje, ki lahko veliko vplivajo na vzdušje v proizvodnji, predvsem pri objektivnem prikazovanju tržne, tehnične, nabavne in druge problematike.

To bo v letu 1983 toliko lažje, ker se bomo tehnični strokovnjaki in vodje tozdov in PE večkrat sestajali ter reševali tekočo proizvodno problematiko. Predvsem je od vodij proizvodnje in sodelavcev v proizvodnji odvisna poraba vedno dražjih materialov in energije.

II. PROIZVODNI PROGRAM

Glede na trend razvoja pohištva, spremljanje novih funkcij in prilagajanje tržnim potrebam, je naša stalna naloga uvajanje in dopolnjevanje novih proizvodov. Ugotovili smo, da je prodaja lameliranega pohištva v svetu in pri

nas v razmahu in ni več samo domena Skandinavcev.

Zato smo se odločili vključiti ta program tudi v našo proizvodnjo. Omarasto in pisarniško pohištvo dobiva zaobljene robove v izvedbi masivnega lesa ali plastike. Tako smo se v tej smeri odločili dopolniti tudi naš pisarniški program. Novosti, ki smo jih prikazali novembra 1982 na Beograjskem sejmu, se postopoma vključujejo v serijsko proizvodnjo.

Programi, ki bodo dopolnili oziroma zamenjali posamezne programe v letu 1983:

1. Program lameliranih artiklov
2. Dopolnjen pisarniški program »MODUL NOVI«
3. Kovinski vrtljivi fotelji
Kovinski klubski fotelji
Kovinske visoke in klubske mize
4. Garnitura »LAN«
5. Novi »K« pisarniški program (funkcionalno izboljšanje)
6. Zamenjava predalnikov 9952 in 9955
7. »UNI« program
Pripravili smo zamenjavo ležišč s kvalitetnejšo obdelavo robov in vzmetenja
8. Program lesenih stolov
9. Program kovinskih stolov
10. Program jedilnih miz.

Uvedba omenjenih programov bo možna, če bomo pravočasno uspeli uveljaviti cene za nove izdelke.

III. NABAVA IN UVOZ

V letu 1983 bo imela nabava veliko težav za zagotovitev pravočasnih nabav vseh materialov.

Predvsem se to odraža pri nabavi bukovne hlodovine, kovinskih cevi, blagov za oblazinjenje, skaja, lakov itn.

Da bi te težave premostili, je izdelan plan deviznih prilivov, ki bodo za leto 1983 znašala 6,9 milij. dolarjev. Za uvoz repromaterialov in devizno udeležbo v reproverigi je izdelan plan odливov.

Že v letu 1982 se je nabava vključila v maloobmejni promet z Italijo, predvsem pri nabavi iprena.

V tem letu bomo poskušali razširiti maloobmejno sodelovanje še za druge materiale. Obseg tega dela pa je odvisen od velikosti našega izvoza v to deželo.

IV. DELOVNA DISCIPLINA

Splošni sektor je izdelal predlog za izboljšanje delovne discipline. Vendar še tako dobro izdelan predlog ne bo prinesel željenih učinkov, če se zavest, da delamo z družbenimi sredstvi, ki so nam dani za zagotovitev ekonomskih učinkov za lastno in družbeno reprodukcijo, ne bo izboljšala na vseh ravneh.

Pri ugotavljanju delovnih učinkov je skrajni čas, da začnemo na svojih področjih analizirati delo, ne pa, da se izključno ukvarjamo z ugotavljanjem napak drugih. Tak kritizerski pristop zagotovo ne bo prinesel delovnih uspehov. Izboljšajmo vsak svojo disciplino, delovni doprinos na svojem delovnem mestu in dobronamerno opozarjamo sodelavce na napake. Neposredno v vsakodnevnem operativnem delu. Ne pa tako, kot so nekateri v preteklem letu poskušali; brez argumentov in kritizersko zlonamerno izničiti vse pozitivne učinke, ki so v letu 1982 nedvomno doseženi.

Taki posamezniki zagotovo ne prispevajo k izboljšanju stanja naše DO. Ena glavnih nalog vseh nas bo, da jih onemogočimo in dobronamerno usmerimo v obravnavanje svojega dela, za kar moramo vsi porabiti (ne samo taki sodelavci) največji del svojega delovnega časa.

Zvonko Škrinjarič

(Se nadaljuje)

Delovna organizacija Stol vsako leto povabi svoje upokoјence na skupno srečanje, ogled tovarne in pogostitev. Tudi sicer Stol zelo skrbi za svoje nekdanje delavce in jim skuša kar najbolj pomagati v njihovem zasluženem preživljanju dobe po rednem delu.

Gornji posnetek pa ni s tega srečanja, pač pa s pogostitve lanskoletnih upokoјencev. Povabljeni so bili vsi lanskoletni Stolovi upokoјenci, da se bolje spoznajo in se, predno odidejo v pokoj, v takem krogu spomnijo na svojo »fabriko«.

Srečanje je bilo prijetno. Zbrane je pozdravil predsednik delavskega sveta Slavko Bergant, v govoru pa jim je prikazal današnji Stol, obveznosti vseh delavcev in jutrišnje težnje, načrte in želje Stolov direktor Vinko Gobec.

Upokoјenci, ki so največji all ves del svojega delovnega obdobja preživeli v Stolu in so zaslužni za vse, kar danes imamo, so se spomnili težkih, pa tudi lepih let, ko so polni volje in moči redno prihajali na delo in vsak na svojem delovnem mestu dali vse od sebe. Misel, da pripadajo kolektivu, v katerem danes dela poldrug tisoč ljudi, je bila zares prijetna.

Vsem lanskoletnim upokoјencem želimo veliko zdravja in sreče! Želimo tudi, da se vsako leto udeleže rednega srečanja upokoјencev.

NEKATERI BRALCI NAŠEGA GLASILA JEMLJEJO KRATKE UTRINKE IZ ŽIVLJENJA NAŠIH DELAVCEV KOT NEKAKŠEN »NAPAD« NA DOLOČENE LJUDI. SE OB TEM JEZIJO IN PRAVIJO, DA TEGA ZARES NE BI BILO TREBA.

DRUGI SO PREUDARNEJŠI, NATANČNO PREBEREJO »BODICE«, KI ZARES NI MAJO NAMENA BOSTI, TEMVEČ KAJ SPREMENITI NA BOLJE, SE NASMEHNEJO IN PRITRDIJO, DA JE TAKO.

BREZ ZAMERE OB NASLEDNJI PRIPOMBI: »NIKAMOR SE NE PRIDE, ČE SE GOVORI IN LE MALO DELA!«

POGLEJMO OKOLI SEBE. MARSIKAK NAŠ SODELAVEC JE PRIPRAVLJEN URE IN URE GOVORITI. V TEM ČASU PA BI LAHKO VELIKO NAREDIL. DELA JE DOVOLJ, POGOJI ZA DELO SO, TUDI ZASLUŽEK JE ZAGOTOVLJEN.

TODA KAJ, KO TI LJUDJE TUDI Z GOVORJENJEM BOLJE ZASLUŽIJO KOT Z DELOM.

* * *

»Kaj mislijo, da bom prav do konca ulice sam odmetaval sneg. Kaj pa sosed. Toliko je star kot jaz, pa še dva sinova ima.«

Namesto rož ob 8. marcu

Vprašnja v zvezi z ženskami so ponekod pri nas razumeli kot ljubeč lampijon, ob katerem je mogoče prijetno kramljati, se šaliti, se pričakati, govoriti najraznovrstnejše neumnosti — in nič več. Nekateri so se bali, da se bo treba puliti za »oblast«, drugi so ognjevitno prigovarjali, da je treba nekaj storiti za resnično emancipacijo in tretji so zagotavljali, da so vloge pač porazdeljene in da je že prav tako. Modri ljudje pa so kar pisali učene eseje o tem, kako je ženska na svetu zato, da je z lepoto v veselje. Dobro je, če zna tudi prijetno kramljati, toda nič več. Časopisi so bili polni poskusov vedenja o tem, kaj storiti, da žena obdrži moža, kaj storiti, da ga dobi, kdaj utihniti, da je mir v hiši, čeprav mož nima prav in tako dalje. Podoba ljube ženičke, tolažnika in kraljice »ženskega kraljestva« se je še naprej prelivala po našem sejmu pisane besede. V resnici je bilo samo malo drugače: ženica ni bila tako lepo urejena, roke je imela bolj hrpave, sicer pa je vse dokaj držalo. Okus občinstva določa način pisanja in pisanje na novo ustvarja kult »pomembnih in pomoznih opravil« v družbi, ki naj bi bila po volji narave razdeljena med dva spola.

Osvobajanje dela je podlaga za humaniziranje odnosov med ljudmi, med moškimi in žensko in tudi družinskih odnosov. S tem ko je človek vedno bolj svoboden, ko je žena vedno bolj enakopravna, je povezana tudi večja odgovornost posameznika do drugega človeka. Samo poudarjanje svobode enega brez upoštevanja drugega privede do zlorab, do nesvobode in podrejenosti drugega člana družinske skupnosti. Sočloveka moramo zato gledati kot sebi enakega in enakopravnega, torej naj vsak posameznik uravnava svoje življenje tudi po meri drugega in drugih. Značilno za družino v naši družbi je, da ne more več živeti po starih vzorcih in da mora tudi sama iskati in oblikovati ter utrjevati nove člane svojega obstoja. Večja enakopravnost žene, zlasti njena resnična ekonomska osamosvojitve ter ženin delež v združenem delu in samoupravljanju, je podlaga za demokratizacijo notranjih odnosov v družini.

Vprašanja enakopravnih odnosov pa seveda niso zgolj vprašanja delitve dela, ob katerih se navadno ustavljamo; to so vprašanja poštenosti življenja in dela doma, v službi, v prostem času. V ta okvir sodijo problemi oblikovanja vlog očeta in matere, problemi ljubezni, vzajemnega spoštovanja in samospoštovanja pa tudi to, kako prevrednotiti vloge žene in moža zase.

Danes ta prizadevanja še vedno sprememba preveč bojzani in negotovosti, ki so posledica zgodovinske dediščine, saj se gibljemo po poti, ki je še neuhajena, ki še ni samoumevna. Ustvarjati in vzdrževati enakopravne odnose pa je težko in naporno delo. Zavedati se moramo, da enakopravnih odnosov ne moremo vzpostaviti čez noč in naenkrat za vselej, pač pa jih gradimo vsak dan in jih nadaljujemo tam, kjer smo jih prejšnji dan nehali.

Demokratični in enakopravni odnosi so ena temeljnih potreb družine in družbe, v kateri živimo. V družini nimamo druge alternative kot to, da ustvarimo polnovredne človeške odnose v njej: ni druge alternative, kot preoblikovanje vseh družinskih vlog. Pot, po kateri se gibljemo, je res nova, neuhajena, vendar je to naša pot, pot, ki je uresničljiva. To je sistemski korak k resnični emancipaciji, ki je ni mogoče osvojiti zgolj z zakoni. Družbena skrb za opravila, ki so v zgodovini omogočala delitev na »pomembna« in »manj pomembna«, sprošča možnosti za uveljavitev žensk, čeprav bo emancipacija izbojevana šele z dvigom zavesti, življenjske ravni in splošne kulture.

Ko se v družbi širi spoznanje o nujnosti skupnega življenja ob enakopravni porazdelitvi pravic in dolžnosti, izginja tudi vse tisto, kar imenujemo »žensko vprašanje«. Morda nekoč tudi 8. marec ne bo treba praznovati drugače kot spomin na neko obdobje v zgodovini človeštva, ko žena-delavka ni imela pravic, ki ji pripadajo.

Franc Pestotnik

V TOZDU PLOSKOVNO POHIŠTVO
BELOŠEVIČ Rajko, NK delavec, iz JLA
OSOLIN Vilko, NK delavec

**V TOZDU KOVINSKO
IN OBLAZINJENO POHIŠTVO**

MUC Jože, NK delavec, PE 3
PANČUR Marjan, KV tapetnik, PE 5
MANDEKIČ Jože, NK delavec, PE 3
OPALIČKI Zdenko, NK delavec, PE 5

**V TOZDU PLOSKOVNO IN KOSOVNO
POHIŠTVO »SLOGA« MOSTE**

URANIČ Cecilija, KV ženski frizer

V TOZDU TEHNIČNE STORITVE

BURJA Bojan, KV električnik
ZARNIK Janez, KV Zidar

V DS SKUPNIH SLUŽB

MLAKAR Melita, gimnazijski maturant
— delovno razmerje sklenjeno za do-
ločen čas

V TOZDU PRODAJA

ŠKAFER Jože, komercialni tehnik,
pred. Celje

Delovno razmerje so prenehali:

V TOZDU SEDEŽNO POHIŠTVO

BALOH Ivan, PK strojni mizar, PE 7,
umrl

VELIČ Hajrudin, NK delavec, PE 7,

po sklepu disciplinske komisije

BEHRIČ Halida, NK delavka, PE 6, na

lastno željo

VITKOVSKI Vlade, NK delavec, PE 4,

na lastno željo

TIGANJ Sanija, NK delavka, PE 7, na

lastno željo

V TOZDU PLOSKOVNO POHIŠTVO

JURIČINEC Ana, NK delavka, na lastno

željo

JANEŽIČ Rudolf, NK del., na lastno

željo

V SKUPNIH SLUŽBAH

JOGER Marko, ekonomski tehnik, v JLA

V TOZDU PRODAJA

MURN Milena, NK delavka, na lastno

željo

V TOZDU TEHNIČNE STORITVE

URANKAR Stanko, KV slikopleskar, na

lastno željo

Oddelek za delovna razmerja

KADROVSKE SPREMEMBE ZA DECEMBER 1982 IN JANUAR 1983

Delovno razmerje so sklenili:

V TOZDU SEDEŽNO POHIŠTVO

MALEŠ Vinko, lesarski tehnik, PE 8, iz
JLA

SPRUK Franc, NK delavec, PE 8

MOŠNIK Marija, NK delavec, PE 8

JANEŽIČ Nada, KV ženski frizer, PE 8

OSOLNIK DARKO, PK delavec, PE 4

VRANKAR Robert, NK delavec, PE 8

STRAŽAR Marjan, NK delavec, PE 8

KLADNIK Sašo, KV poh. mizar, PE 8

MERČUN Nada, NK delavka, PE 8

SMEŠNJAVEC Frančiška, NK delavka,

PE 8

***

Ste že pozabili na slovnico,
na osebne zaimke:

»Jaz ne, ti ne. Mi ne!«

Sklepi delavskega sveta

Delavski svet je na 7. seji obravnaval, razpravljal in sklepal o naslednjem:

1. Sprejel je predlagani dnevni red.
2. Potrdil je izvršitev sklepov in zapisnika zadnje seje.
3. Spremembe in dopolnitve samoupravnega sporazuma o temeljnih plana SOZD Uniles za obdobje 1981—1985 bo delavski svet obravnaval na prihodnji seji, kjer naj bo podana tudi jasna obrazložitev omenjenih sprememb in dopolnitev.

4. Zavrnil je prošnjo za finančno pomoč Športnemu društvu Jurij Libnik, ker ni sredstev.

5. Soglašal je s predlogom komisije za vrednotenje dela in sklepov zbora delavcev tozda 8, za prekategorizacijo vrednotenja DN direktorice tozda 8 iz 29. na 27. kategorijo.

6. Sprejel je sklep o podpisu konzorcialne pogodbe o ravnanju s posebnimi odpadki.

7. Verificiral je naslednje sklepe 6. redne seje:

a) Sprejel je poročilo občinske konference ZSMS Kamnik o udeležbi na mladinski delovni akciji Piroč 82. Stroški se plačajo iz sklada skupne porabe, kjer so bila potrebna sredstva že planirana.

b) Kulturnemu društvu Moste ni mogel odobriti dotacije za leto 1983, zaradi pomanjkanja sredstev.

c) Zaradi pomanjkanja sredstev ni mogel ugodno rešiti prošnje KS Motnik.

č) Za asfaltiranje ceste ob naših počitniških domovih v Njivicah je odobril 10.000 din iz sklada skupne porabe.

8. Sprejel je informacijo o gospodarjenju za 11 mesecev 1982. leta ter informacijo, da drugi del poročila ne moremo izvesti, čeprav se bo dokončno vedelo šele po zaključnem računu, vendar ocenjujemo, da je zelo malo možnosti za poročun.

9. Delavski svet je sprejel informacijo o osnutku plana za leto 1983 ter predlagal delegatom delavskega sveta delovne organizacije, naj se tudi v tozdih zavzema za sprejem predloženega osnutka plana.

10. Sprejel je sklep o pristopu k spremembam samoupravnega sporazuma o deviznem režimu za obdobje 1981—1985, ki so bile sprejete na 42. skupščini SISEOT.

11. V zvezi z nagradami ob odhodu delavcev v pokoj je delavski svet sprejel naslednje:

1. Delavcem, ki so odšli v pokoj v januarju, februarju in marcu 1982 in so prejeli nagrado ob odhodu v pokoj v višini, kot je bila določena s planom koriščenja sredstev skupne porabe za leto 1981, se izplača razlika med prejeto nagrado in med pripadajočo nagrado po določilih plana koriščenja sklada skupne porabe za leto 1982.

2. Razlika se izplača iz sredstev sklada skupne porabe za leto 1982 — postavka 1/3.1., potrebni prispevki pa iz postavke 1/3.2.

3. Neto razlike znašajo 5.700 oz 4.700 oz 3.800 din neto za posameznika glede na delovno dobo ob odhodu v pokoj.

4. Izplačilo opravi finančno-računovodska služba s poštnimi nakaznicami, po seznamu, ki ga pripravi Služba za delovna razmerja.

5. Na enak način se izplačujejo nagrade ob odhodu v pokoj tudi v bodoče, tako da so končni zneski nagrad po veljavnih kriterijih enaki v celem koledarskem letu.

12. Verificiral oz. potrdil je sklepe DS TOZD, kot sledi:

a) Na SM: 1651 — furnirna se odpre nova delovna naloga 1826-21: IZDELAVA SEDEŽEV IN NASLONOV NA VF STISKALNICI z opravili, ki so navedeni v predlogu.

b) Na SM: 1833, 2933 — skladišče polizdelkov 83 in skladišče nabavljenih in lastnih polizdelkov 93 — se s 1. 12. 1982 dalje odpre DN 1541-10 SKLADIŠČENJE MATERIALA V SKLADIŠČU, kot je že odprto na SM: 3021 in 4148.

c) Spremeni se naziv DN 1754-10 SKLADIŠČNA DELA V SKLADIŠČU STROJNO OBDELANIH POLIZDELKOV tako, da se glasi: PREBIRANJE POLIZDELKOV V SKLADIŠČU STROJNO OBDELANIH POLIZDELKOV.

č) Na SM: 2910 se pri DN 0758-11 SERVIRANJE V BIFEJIH poviša kategorija iz 11 v 12 (doda se: vpliv na poslovanje 1 + urnik 075).

d) Na SM: 3510 se pri DN 0758-11 SERVIRANJE V BIFEJIH poviša kategorija iz 11 v 12. Omenjena DN ima vpliv na poslovanje (1) in dodatno se vključi urnik 0,75, zaradi deljenega delovnega časa.

e) Na SM: 5010 se pri DN 1405-19 POMOČNIŠKA DELA PRI VODENJU

ELEKTRO DELAVNICE poviša kategorija iz 19 v 20 (spremeni se zahtevana praksa iz 2 na 3 leta).

f) Na SM: 9032, 9143, 9144, 9146 in 9242 se pri DN:1246-15 DOSTAVLJANJE POHIŠTVA poviša kategorija iz 15 v 16 (primerjava oz. izenačenje, z DN: UPRAVLJANJE TOVORNEGA AVTOMOBILA).

g) Na SM: 0122 — priprava dela, se odpre nova delovna naloga 0967-23 PLANIRANJE IN LANSIRANJE INŽENIRSKIH NALOGOV PO TOZD, z opravili kot so v predlogu.

Vsi sklepi veljajo in se uporabljajo s 1. 12. 1982.

13. Delavski svet soglaša, da se s 1. 1. 1983 iz sklada skupne porabe nameeni 4 din več na osebo za topli obrok.

Helena Križanc

BESEDO IN POJEM STABILIZACIJA VELIKOKRAT NAPAČNO POJMujemo. KAR PRISLUHNI TE POGOVORU MED LJUDMI, PA BOSTE TO VELIKOKRAT SLIŠALI:

»TEGA NI, TO JE STABILIZACIJA. TEGA NISMO NAREDILI, TO JE STABILIZACIJA!«

IN TAKO DALJE. STABILIZACIJA PA JE NEKAJ POVSEM DRUGEGA. TEŽNJA ZA BOLJŠE DELO, BOLJŠE USPEHE, BOLJŠE SODELOVANJE IN NASPLOH TAKŠNO UREJENOST, S KATERO BOMO ZADOVOLJNI SAMI, IN TAKŠNO DELOVNO SPOSOBNOST, STORILNOST IN KVALITETO, DA SE BOMO Z NJO LAHKO MERILI TUDI ZUNAJ NAŠI MEJA.

***

Ve, kaj je njegova dolžnost, vendar se tolaži, da je lahko prav njegovo delo malo slabše opravljeno!

Prijetno se je pogovarjati s človekom, ki razmišlja, kako bi delo poenostavil, da bi lažje in več naredil.

Tale posnetek je nastal v Slogi v Mostah. Jože Košir je montiral istege predalov na stranico predalnika.

Ker so istegi priviti zelo blizu eden od drugega, more delavec istočasno opravljati vrtanje lukenj za vijake na dveh mestih.

Jožetova zamisel je na sliki dobro vidna. Zelo koristna se je tudi pokazala v praksi.

Nabava proizvodnih materialov

Pravočasna in zadostna nabava proizvodnih materialov je v delovnih organizacijah poleg primernih delavcev in delovnih naprav med glavnimi pogoji za redno delo. Pred časom je bilo teh materialov veliko več na voljo, veliko teh tudi kakovostno ni bilo slabših od današnjih. Pri nekaterih je kvaliteta v zadnjem času zelo padla. Največji problem je, če tistega materiala, ki ga proizvodnja takoj potrebuje, ni mogoče dobiti.

Pred tedni je bilo v Stolu slišati pripombe, da nekateri delavci zaradi pomanjkanja materiala ne morejo delati! Da ne bi ugalali in bi našim delavcem lahko pojasnili, kako smo trenutno preskrbljeni s proizvodnimi materiali in kako s tem kaže v bodoče, smo se pogovorili z vodjem nabave v Stolu, tov. Danilom Topolovcem.

Zastavili smo naslednja vprašanja:

Stol ni več samo lesna tovarna, kot je bil nekoč. Pri svojem delu uporablja izredno širok asortiment najrazličnejših materialov. Kateri so ti materiali?

Danes v Stolu uporabljamo zares veliko proizvodnih materialov. Nekatere uporabljamo več tozдов, drugi pa so specifični samo za nekatere.

Naštejmo nekaj teh materialov: iverke, furnirji, železne cevi, hladno valjani trakovi, barvne kovine, sredstva za razmaščenje, prah za plastificiranje, črna pločevina, dekorativno blago, ipren, neoprenska lepila, poliesterske mase za mehko in trdo peno, gumirana žima, razne vrste vat, šlarafija, juta, kotenine, kartonska embalaža, razna lepila, brusni materiali, razna stekla, nitka za spajanje furnirja, sponke za pohištvo in embalažo, robna folija, melaminske folije, okovje za pohištvo, razni laki, bambusove mreže, itd., itd.

Del proizvodnih materialov nabavljate za vsak tozđ posebej in jih ta tudi posebej skladišči. Kateri materiali pa se nabavljajo za Stol kot celoto?

V glavnem se vsi materiali nabavljajo za skladišča v posamezne tozđe. To nam povzroča tudi veliko problemov. Če bi imeli skupno skladišče, bi imeli neprijemno boljši vpogled v potrebe nabav in tudi porabe.

V skladišču 10 v tozđu 1 imamo na zalogi razne drobne materiale, ki so tu uskladiščeni, uporabljajo pa jih vsi tozđi.

Nabavni oddelek skrbi za nabavo vseh materialov. Kako delavci v tem oddelku veste, katere in kakšne materiale proizvodnja potrebuje in kako se znajdete pri novih izdelkih?

Od priprave dela dobivamo naročila, priprava dela pa dobi zahteve iz prodaje.

Za nove izdelke je zadeva malo drugačna, vendar nam ne povzroča večjih težav. Vsi delavci v nabavnem oddelku imamo dolgoletne izkušnje. Za materiale, ki so res povsem novi, iščemo dobavitelje. Z njimi se dogovarjamo na vse mogoče načine. Najbolj se še obnese osebnih pogovor.

Kako je z nabavljanjem potrebnih količin. Ali kakšni proizvajalci delajo materiale samo za nas, po naših naročilih?

Zahteve za potrebe količine materialov da priprava dela. Dobivamo pa jih tudi direktno iz naših skladišč v tozđih, pa tudi od drugih delavcev v tovarni.

V glavnem materiale, ki jih uporabljamo v proizvodnji, uporabljajo tudi drugi naročniki. Imamo pa tudi naročila, ki jih dobavitelj pripravi samo za nas. Npr.: Center slepih v Škofji Loki dela samo za nas stebričaste vijake, za spajanje Modul ogradij.

Ali je v zadnjem času zares prišlo v kakem našem tozđu do pomanjkanja kakkega materiala in je bilo potrebno opravljati drugo delo, ali celo prestaviti delovne dneve?

Tak primer se nam je prvič zgodil z našo poslovno enoto v Motniku. Iz Dervente nismo dobili kovinskih cevi 100 × 25 mm in 30 × 30 mm. Delavci so morali za teden dni oditi na dopust, za čimprejšnjo dobavo tega materiala pa smo takoj osebno posredovali.

Tovarna v Derventi ni pravočasno dobila hladno valjanih trakov iz Smedereva in iz Valjarne v Banja Luki.

Tudi tapetniški oddelek je občutil manjše pomanjkanje dekorativnega blaga, ker tudi Dekorativna v Ljubljani ni mogla pravočasno dobiti surovin za prejo. Te surovine mora z devizami predhodno plačati svojemu dobavitelju.

Kakšna je v Stolu povezava med nabavnim oddelkom in proizvodnjo? Kako nasploh teče aparat načrtovanja proizvodnje, naročanje materialov in nabava?

Vsa naročila bi morala teči preko priprave dela. Tako bi bilo tudi najbolj točno. Kot smo že prej omenili, dobivamo naročila tudi liz proizvodnje. Trudimo se, da zares česa ne bi zmanjkalo.

Iz oddelkov naročajo materiale tudi po osebni prepričanju.

Kako po vašem mnenju pri nas pazimo na posamezne vrste materialov? Ali se mojstri in drugi, ki imajo s tem opravke, zares trudijo, da bi bil izkoristek kar najboljši?

Na to vprašanje ne moremo dati končnega odgovora. Nobene skrivnosti pa ne bomo izdali, če rečemo, da se z materiali precej razmetava. Tu so še velike rezerve. Vsak uporabnik bi moral tako uporabiti material, kot se zares najbolj da.

Se kdaj zgodi, da za kake materiale, ki bi jih proizvodnja nujno rabila, prepozn izveste in jih v prekratku času ne morete nabaviti?

Tega je veliko. Marsikdaj se »včeraj rabi, naroči pa jutri«. Ko pride do takih problemov, je hudo. Naši šoferji so že marsikaj na hitro iskali v Ljubljani in v Kranju. Sicer pa bi delavci stali.

Bolje bi morala teči povezava med prodajo, pripravo dela in nabavo.

Kako danes drže besedo dobavitelj? Ali ste gotovi, ko kak material naročite, da bo v Stol v zadostni količini zares prišel?

Skoraj nihče besede več ne drži. Poslovna morala je danes marsikje na zelo nizki stopnji. V nabavi nismo za naročila, ki so posredovana dobaviteljem, nikoli gotovi, da bodo realizirana.

Kako je nabavni oddelek obremenjen z delom, saj je znano, da vas je tu še nekaj ljudi, delovno področje pa je izredno široko?

Dela imamo zelo veliko! Veliko tudi po nepotrebem. Tržno stanje ni v redu. Urgenc za tisto, kar je že večkrat dokončno zmenjeno, je nešteto.

Kvaliteta proizvodnih materialov je manj zanesljiva kot nekdaj. Kaj pravite k temu? Je imel Stol kdaj zaradi tega reklamacije?

S kvaliteto materialov nimamo večjih težav. Bilo je nekaj primerov, vendar smo jih v dogovoru z dobavitelji rešili.

DA NE BI KDO MISLIL, DA SO SNEG NA DUPLICI KIDALI SAMO MLADI. VELIKO SO GA ODMETALI TUDI NAŠI UPOKOJENCI. KAR PO VRSTI SO PRIHAJALI IZ STANOVANJSKIH BLOKOV, S SEBOJ SO PRINESLI VELIKE LOPATE IN Z VELIKO VNEMO GREBLI V SNEG.

PA NAJ ŠE KDO REČE, DA DELO NE DELA ČLOVEKA! NAŠI UPOKOJENCI SO VSE ŽIVLJENJE POŠTENO DELALI, PA JIM ŠE SEDAJ NE MANJKA MOČI.

PA ŠE NEKAJ MORAMO PRIPOMNITI. OPAZILI SMO, DA SE ŠE VEDNO MOČNO ZANIMAJO ZA DELO V STOLU. ZANIMA JIH, KAKO NAM GRE, ČE IMAMO DOVOLJ DELA, ČE GA BOMO IMELI JUTRI, KAKO SO LJUDJE ZADOVOLJNI.

PRAV JE TAKO. PRAVI STOLOVEC SE BO ZA STOL VEDNO ZANIMAL, PA NAJ BO AKTIVEN ALI V POKOJU. MLAJŠI ALI STAR.

Tik pred koncem leta so se v Stolovi stari restavraciji zbrali starejši krajanji Duplice in Bakovnika. Odzvali so se prijaznemu povabilu, da skupaj preživijo popoldne ob prizku, kozarčku in prijazni besedi.

Organizator srečanja je bila Krajevna organizacija SZDL Duplica, finančna sredstva pa je prispevala krajevna skupnost.

Ob prijetnem srečanju so se udeleženci pogovorili, nasmejali, zapeli in bili nasploh dobre volje.

Ob tej priložnosti smo izmenjali nekaj besed z najstarejšima prisotnima krajanoma. To sta bila Ljubica Pirc in Janez Ocvirk.

Ljubica bo sredi letošnjega leta stara 81 let. Mož ji je umrl pred petimi leti. Rekla je, da je bil njun zakon res srečen in če bi bili vsi zakoni taki, na svetu ne bi bilo zla.

Moški predstavnik starejših krajanov je bil Janez Ocvirk. Osmega maja bo star 80 let. Starejši Stolovci ga dobro poznajo. Delal je pri gradbeni skupini, v pokoju pa je od 1965. leta.

Janez se je nasmejal. Rekel je, da je danes dobro, doživel pa je veliko težkih časov. Tudi v Stolu je veliko pregaral. Delali so noč in dan, da je tovarna zrasla taka, kot je.

Janez se še dobro spominja leta 1936, ko je zelo težko preživel družino. Tudi doma je hotel zaslužiti kak dinar. Napravil je lesen škač. Za prodani škač, za katerega je sam dal les in obroče, je dobil tri dinarje, prav toliko pa je tedaj stal kilogram kruha.

V tovarni so nekateri užaljeni, ker z njimi niso na vso moč prijazni. Posebno ženske so na tem področju občutljive. »Nervirajo« se že, če jih šef malo bolj ostro pogleda.

Dvoje bi morali pri tem uskladiti. Potrebno je, da imajo delavci med seboj dobre odnose, vedeti pa je treba, da nekateri šele potem delajo, ko se jim kaka beseda malo ostreje reče. Takim (med temi pa je morda več moških) pa se drugi ne morejo smejati.

»Potikala sem se po tem in po onem koncu delavnice. Za delo mi tudi sicer ni. Ob dveh nisem imela problemov z mojstrom, saj tudi njega skoraj cel dan ni bilo.«

* * *

»Rekel sem mu, da se tej operaciji reče rezkanje, pa me je debelo gledal. Ne vem, ali je Slovenec. Za 'frezanje' pa je takoj vedel, kaj pomeni.«

Dobavljen smo imeli slab skaj, nekaj problemov glede kvalitete smo imeli tudi pri kovinskih ceveh. Slabe cevi zelo težko kromiramo.

Koliko proizvodnih materialov nabavimo iz Slovenije in koliko od drugod?

Iz Bosne nabavljamo kovinske cevi in hladno valjane trakove, dvizhne mehanizme iz Vojvodine, skoraj vse ostalo pa je iz Slovenije.

Kaj nabavljamo iz uvoza? Ali smo v zadnjih letih prešli vsaj z nekaterimi uvoženimi artikli na domače? Kako jih domači zamenjujejo?

Iz uvoza še vedno nabavljamo poliuretanske mase, poliesterske folije, dekorativni papir, brusne papirje, specialne lake za les, bambusove mreže, dvojne iztege za predale in še drugo.

Pred časom smo še uvažali kovinska ogrodja za fotelje, dvizhne mehanizme in kolesa za vrtiljake, pa veliko več pohištvenega okovja.

Popravljanje orodij, strojev in naprav je že od vsega začetka naše delo. Tudi nadomestnih delov in marsikaj drugega. Kako je s tem?

Ker je največji del strojev iz uvoza, je treba tudi rezervne dele za strojno opremo uvažati. Zadnje čase je s tem veliko problemov. Rezervni deli so zelo dragi, dobiti pa se jih nekako le da, tudi za stroje, ki so stari 20 let. Vzdrževanje nas ogromno stane!

Ali je tudi končno nabavljanje orodij, strojev in drugega, kar danes zahteva proizvodnja, vaše delo? Kako je s pravo teh naročil?

Vse predhodne priprave za to nabavo so na podlagi dogovorov in sklepov v tozdihi napravljene v Sektorju za razvoj tehnologije in investicije. Nabavna dokumentacija za uvoz pa je napravljena pri nas.

Ali so tuji dobavitelji vestnejši in zanesljivejši od domačih?

Tudi ti so se pokvarili. Stroji iz uvoza niso več taki, kot so bili in bi še lahko bili. To smo tudi v Stolu že občutili. Solidarnost, ki je nujna za dobro medsebojno sodelovanje, je padla.

Kako posredujete, če je treba kako stvar iz tujine zelo na hitro nabaviti?

Telefonično. S telexom. Na vsak način hočemo dobavo pospešiti. Manjša naročila nam dobavitelji pošljejo po pošti, po železnici ali s tovornjaki. Tudi z njihovi.

Dobavite naročila iz proizvodnih tozdov v realnih mejah ali imajo nekateri radi velike zaloge?

Večkrat je težnja za nabavo večja, kot je potrebno. Odgovornosti in gospodarnega ravnanja je premalo.

Bi hoteli našim bračcem še kaj povedati?

Težave imamo z decentralizacijo skladišč po tozdihi. Večkrat se zaloge podvojijo. Skladiščniki in drugi odgovorni si skušajo zagotoviti material le za potrebe v svojem oddelku, za drugo se malo menijo.

Ni tudi prav, ker se material ne izdaja na delovni nalog, se pravi, da nabava materiala v tozdu za neki nalog ni pogojena z velikostjo naloga. Na tem področju zadeve še niso urejene. Veliko bi lahko prištedili, če bi zares hoteli.

V pogovoru za ta sestavek sta sodelovali tudi delavki v nabavnem oddelku Vlada Halozan in Francka Romih.

Vsem trem se za sodelovanje zahvaljujemo!

Pogovor je pripravil
Ciril Sivec

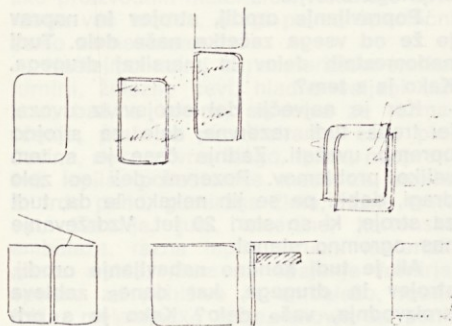

Oblikovanje proizvodov

(DRUGI DEL)

3.1. Iskanje idej

»Osnovnejše in za kreativnost res specifično je že odpiranje problemov samih; saj je golo reševanje problemov večkrat že in nucleo nakazano v problemu samem. Videti problem, zahteva navidezno večjo bistrost in samostojnost, kot pa rešiti problem, ki so ga drugi že odkrili. Saj videti ali odkriti problem je včasih že skoraj isto, kot videti ali odkriti obenem njegovo rešitev.« (Trstenjak)

Iskanje idej je eno najbolj zahtevnih del v celotnem postopku oblikovanja nekega proizvoda. (B. Uršič: Skice za nove proizvode pohištva »L«)

Kadar si zastavimo cilj oblikovati nek docela neznan proizvod, je gotovo najtežji prav prvi korak. Lahko čakamo, da nam pade v glavo kaj pametnega kot čaka pisatelj na začetno misel v romanu, lahko pa k stvari pristopimo metodološko. Pomagamo si z metodami iskanja idej in intuitivnega predvidevanja oziroma s shemami, ki jih nudijo razni sistemi, npr. REFA.

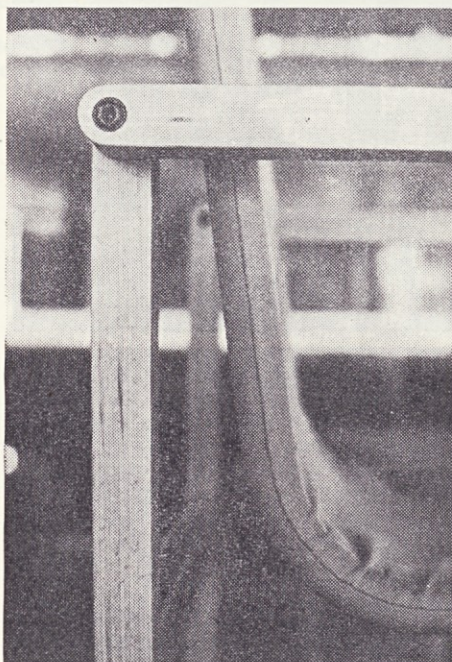
3.2. Optimalizacija proizvoda med njegovim kreiranjem

V naslednjih vrsticah bomo spregovorili o tem, kako najti najboljšo možno (optimalno) rešitev razmerja, ki ga ima proizvod z okoljem.

Če hoče proizvodni sistem preživeti in uspevati, mora vzdrževati ravnotežje z okoljem. Okolje pa se stalno spreminja (kupec postaja zahtevnejši, tehnologija se spreminja...) in zato se morajo spreminjati tudi proizvodi. Če hočemo oblikovati tak proizvod, ki bo v določenem časovnem obdobju kar najbolj prilagojen okolju, potem je proces kreiranja nujno stalno nadzorovati. Ker pa je celoten proces kreiranja precej obsežen, si pomagamo tako, da ga razčlenimo na delne procese. Taka razčlenitev modela je prikazana na spodnji shemi. To razčlenjevanje pa niso slepe poteze, pač pa je posamezni delni proces že tudi nekako zaključena celota z določenimi cilji.

»Kakovost je stopnja, s katero proizvod zadovoljuje zahteve določenega potrošnika oziroma kupca.« (Juran)

KUPEC	CELOTNI PROCES PROIZVODA (PROIZVOD)	delni proces A	namišljeni kupec A
		delni proces B	namišljeni kupec B
		delni proces C	namišljeni kupec C
		delni proces D	namišljeni kupec D
		delni proces E	namišljeni kupec E

Uspeh detajl pri visokem fotelju (L 11) pohištva »L«, ki bo v kratkem na trgu.

To trditev si vzemimo za osnovo nadaljnega razglabljanja. Na konec vsakega delnega procesa bomo postavili »namišljenega kupca«, ki bo ocenjeval rezultat (output). To lahko storimo tudi zato, ker je kupec »ocenjevalec« tudi celotnega procesa, se pravi, proizvoda, ki je namenjen trgu.

Namišljeni kupec seveda ni kupec našega proizvoda v pravem smislu, to je le strokovnjak ali team strokovnjakov z določenega področja (odvisno za kateri delni proces gre), ki mora odločiti, ali je rezultat delnega procesa zadovoljiv in zrel za nadaljnjo obdelavo.

Oglejmo si kar prvi delni proces. Rezultat je katalog oziroma nekakšna zbirka idej. Strokovnjak ali team strokovnjakov bo odločil, ali so ideje dovolj dobre, da lahko pričnemo z oblikovanjem razvojnih projektov, ki pa je naloga že naslednjega delnega procesa.

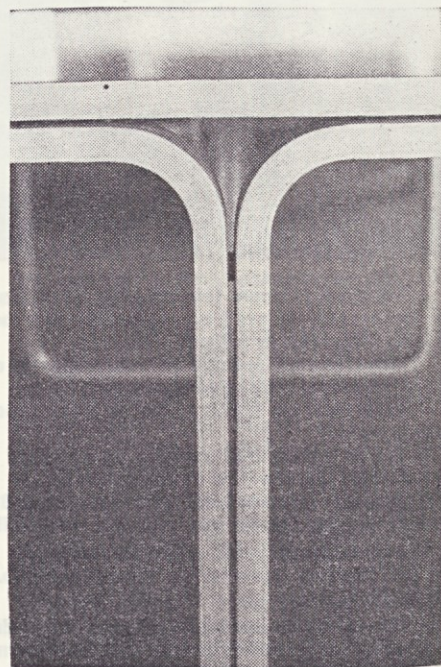
Zelo važno je tudi, kdaj se lotimo procesa oblikovanja oziroma kreiranja proizvoda glede na konkurenco. Če smo prvi na tržišču z določeno vrsto proizvoda, za katerega so potrebne posebne raziskave, je jasno, da bo proces kreiranja dražji, vendar pa lahko na tržišču pričakujemo večji izkupiček. Kadar pa nastopamo kasneje od drugih in razpolagamo z ustreznimi informacijami, bo naše delo pri razvijanju novega proizvoda cenejše, vendar pa bo tudi učinek na tržišču manjši. Postaviti bomo morali relativno nižje prodajne cene, verjetno bomo prodali tudi manj proizvodov.

Pomembno je tudi, kako dolgo traja proces kreiranja, oziroma koliko smo sposobni delo čim hitreje opraviti. Hitrejša izpeljava procesa pomeni tudi hitrejši nastop na tržišču in s tem daljše obdobje vračanja vloženi sredstev — torej boljši ekonomski učinek. Vendar pa mora biti skrajševanje procesa kreiranja smiselno, se pravi, zaradi bolj zgodnjega nastopa na trgu, sicer si brez vzroka nakopavamo dodatne stroške.

4. SKLEP

V teh poglavjih na skromno odmerjenem papirju se ni dalo povedati vsega o kreiranju proizvodov, še zdaleč ne; vendar pa mislim, da dovolj, da lahko vsakdo spozna, kako važno je tudi k temu pravzaprav »umetniškemu« področju pristopiti z nekaj matematike.

Franc Stele

Lepe oblike ljudje sprejmejo za svoje. Na sliki je detajl pri mizi (L 01) pohištva »L«.

Foto: F. Stele

»Sem mislila, da bom šla sredi tedna v kino, pa sem morala kidati sneg. Pa tako 'fejst' film je bil na Duplici. V četrtek sem mislila, da bom šla k Đekiju, pa me je mamica zopet napodila kidati sneg. Za v petek sem mislila, da bo moj frajer prišel k meni, pa ni mogel, preveč je bilo snega. Kidati ga je moral doma, jaz pa tudi. Oh, pa tak teden!«

Problemska konferenca ZKS o gozdarstvu in lesni predelavi

Dne 25. januarja 1983 je bila v Ljubljani prva akcijska konferenca komunistov gozdarstva in predelave lesa Slovenije.

Pobuda za sklic problemske konference ZK o gozdarstvu in lesni predelavi je nastala na akcijski konferenci komunistov sozd Uniles v sredini leta 1982, ki je bila posvečena izvozni problematiki. Zaradi tega tudi ni čudno, da so komunisti sozd Uniles imeli dokaj velik delež pri organiziranju problemske konference, bili na njej zelo aktivni, predsednik sozd Uniles tov. Tone Krašovec pa je imel tudi uvodno razpravo.

Namen konference je bil zlasti v tem, da se komunisti, ki delajo na področju gozdarstva in lesne predelave, dogovorijo za enotna izhodišča, kako v sklopu družbenih prizadevanj za ekonomsko stabilizacijo čimbolj učinkovito, skupno, samoupravno gospodariti z gozdovi in razpoložljivo lesno maso ter jo v finalni proizvodnji z delom optimalno oplemeniti.

Razpravljalci so ugotavljali, da je med vzroki, da se planirani razvoj pri gospodarjenju z gozdovi in z lesno maso, v preteklem obdobju, ni v celoti uresničeval, potrebno poudariti zlasti premalo učinkovito samoupravno sporazumevanje in dogovarjanje tozdov v tej dejavnosti, kar je imelo za posledico dokajšnjo nepovezanost in slabo obvladovanje dohodkovnih tokov med posameznimi v reprodukcijski verigi povezanih subjektov gospodarjenja. Razpravljalci so ugotavljali, da tudi komunisti niso v dovolj veliki meri prispevali k akcijskemu povezovanju med posameznimi deli reprodukcijske verige, kar je povzročilo, da so temeljne organizacije gozdarstva in predelave lesa med seboj poslovale pretežno po tržnih načelih, ne oziraje se na težave, s katerimi so se srečevale organizacije v reproverigi, zlasti tiste, ki so izvozno usmerjene. Znano pa je, da se je iz narodno gospodarskega vidika najbolj smotno zlasti dolgoročno vključevati v mednarodno delitev dela z izdelki čim višje stopnje obdelave, kjer je vloženo največ dela, torej s finalnimi lesnimi, papirnimi in grafičnimi izdelki. Razpravljalci so se strinjali z ugotovitvijo, da te organizacije ne morejo izboljšati položaja same, temveč je treba poiskati rezerve v celotni proizvodni verigi, kar pa bo moč doseči le s skupnim planiranjem in s tesnejšim dohodkovnim povezovanjem. Zato je sporazumevanje in dogovarjanje o skupnem prihodu edina ustrežna pot za preseganje kupoprodajnih odnosov, ki v tako zaostrenih pogojih gospodarjenja, kot smo jim priča sedaj, ne morejo prispevati k smotnejši izbiri razpoložljive lesne surovine in k večji konkurenčni sposobnosti našega gospodarstva na tujih trgih. Znano pa je, da imajo komunisti, ki delajo v gozdarstvu in predelavi lesa, glede na velike možnosti pri izvozu, ki ga ta družba od te panoge pričakuje, posebno odgovorne naloge, še zlasti, če upoštevamo, da ta panoga razpolaga s pomembnim nacionalnim bogastvom. Zato je bil na konferenci sprejet dogovor, da bi naj v naslednjem obdobju dosegli izvoz okrog 40 odst. vrednosti proizvodnje pohištva ter papirno-celulozne proizvodnje. Zato je potrebno posebej

podčrtati, da se v pogojih, ko je večina gozdne proizvodnje namenjena znanemu kupcu, ni moč še nadalje obnašati samo po tržnih zakonitostih, ob jasno postavljenem cilju naše družbene skupnosti, da bo ta del gospodarstva prevzel pomemben del izvoznih naporov. Zato bo potrebno preseči prakso zapiranja v lokalne ali »cehovske« okvire in razbiti nekatere monopolizacije zlasti v tistih organizacijah, ki zaradi ugodnejših naravnih pogojev dosegajo boljši dohodkovni položaj, ki ni rezultat vložene dela. V tem smislu so se na konferenci dogovorili za predlog skupnih stališč, ki jih bodo predložili predsedstvu CK ZKS. Predlagali so, da naj predsedstvo CK ZKS konkretno zaodloži komuniste, ki delajo na področju gozdarstva in lesne predelave, da s svojim delom dosežejo, da bodo stališča v praksi uveljavljena. Pomladi 1984. leta pa naj bi o prvih rezultatih te akcijske usmeritve že podali oceno na novi konferenci.

Zapisal:
Miloš Varga

IZHODIŠČA ZA PLAN EKONOMSKE MENJAVE S TUJINO ZA LETO 1983

Situacija na področju zunanjetrgovinske menjave se tudi v prihodnjem letu ne bo obrnila na boljše. Obveznosti od kreditov, ki zapadejo v letu 1983, niso manjše od letošnjih. Če bomo hoteli vse te pokriti, bo moral biti izvoz večji od letošnjega.

V samoupravnem sporazumu o temeljih plana za ekonomske odnose s tujino za srednjeročno obdobje za raz-

Prizor iz furnirne v tozdu 1. Čeprav je delo enolično in na vročini, ga marljiva delavka Magda rada opravlja.

dobje 1981—1985 smo sprejeli, da je letna povprečna rast izvoza 18-odst. in povprečna letna rast storitev 15-odst. Stopnja rasti je v posameznih enotah različna. V vsaki enoti mora biti porazdeljeno selektivno na osnovi dogovorjenih kriterijev.

Osnova za planirano obvezo v letu 1981 je realizacija v 3/4 leta 1982 in zadnje četrletje iz leta 1981. Tako določena osnova se poveča za dogovorjeno stopnjo enote.

Skupščina SISEOT je 23. 9. 1982 že sprejela osnovna izhodišča za planiranje ekonomske menjave s tujino za leto 1983.

Ta izhodišča so v naslednjem:

— nominalna stopnja povečanja izvoza je povprečno 18-odst. za blagovno menjavo in 15-odst. za storitve;

— planira se od najvišjih organizacijskih enot do tozdov, ki so nosilke obveze;

— pokrivanje splošnih potreb, ki jih določa 13. člen samoupravnega sporazuma za devizni režim, bo določena v absolutnem znesku za vsak tozd. Ko nosilka obveze izpolni obvezo, razpolaga s 95 odst. deviz od priliva. Minimalna obveza za 1983 bo dosežena obveza v 1982 povečana za 10 odstotkov;

— v 10. mesecu se postavijo globalne osnove plana na osnovi 3/4 leta 1982 in zadnjega četrletja 1981;

— v okviru razpoložljivih deviz od priliva se lahko uvažaja oprema do vrednosti 5 mio brez gulasij;

— dodatna možnost uvoza opreme se odobri na račun povečanega neto deviznega efekta ali povečanega plana izvoza in prilivov;

— republiške stimulacije prilivov za 1983 so naravnane na progresivno stimuliranje izvoza, na povečanje neto deviznega efekta in na povečano stopnjo finalizacije pri izvozu;

— OZD bodo same morale poravnati obveznosti od najetih kreditov iz deleža deviz, s katerim prosto razpolagajo;

— obveznosti za infrastrukturne objekte, ki so določene v 13. členu v samoupravnem sporazumu za devizni režim, se povečajo na ca. 11 odst. od ustvarjenih prilivov;

— OZD, ki same niso zmožne poravnati najetih kreditov iz svojih prilivov, se morajo dogovoriti s temeljno banko o viru deviz za te namene;

— OZD, ki so dobile v letu 1982 kredit iz vzajemnega posojila 12,5 odst. od prilivov, bodo morale začeti vračati kredit v letu 1983. Merila za vračanje bodo izdelana in jih bo sprejela skupščina SISEOT;

— vzajemno posojilo na zvezni ravni kot je bilo v letu 1982, bo tudi v letu 1983.

Iz vseh teh izhodišč je razvidno, da nam v letu 1983 lahko izboljša situacijo samo povečan izvoz, povečani prilivi ali boljši neto devizni efekt. Zato bodo potrebni vsi naporji sleherne proizvodnje, da sodeluje v izvozu po svoji zmognosti in z maksimalnim deležem.

Drago Maselj

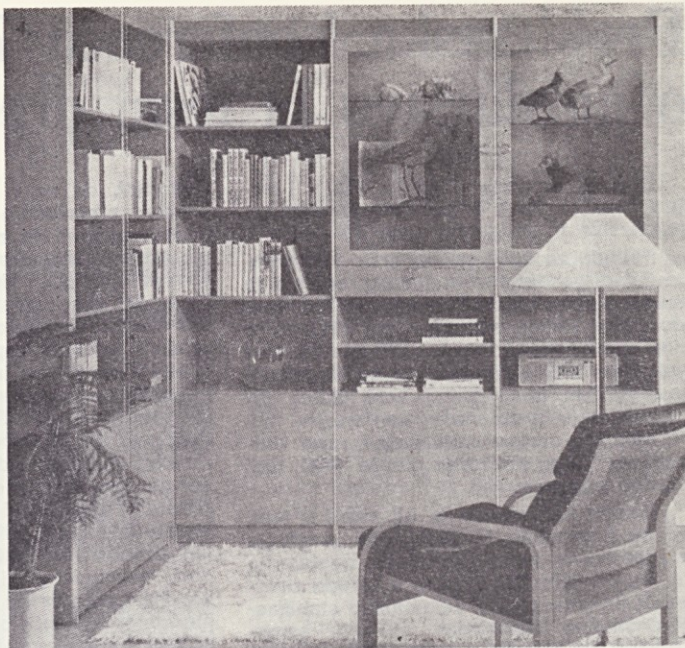

»Gute« predalniki, »Princip« in »Rektor«

Tozd 2 izdeluje v zadnjih letih pohištvo za švedsko firmo IKEA. Prva serija teh izdelkov so bili GUTE predalniki, sledili so jim PRINCIP regali, prav sedaj pa tozd pričanja z omaricami, predlanikom in regal REKTOR programa. Naši delavci so gotovo o teh programih že precej slišali in morda prvo omejenjena programa tudi videli v naših trgovinah, ali vsaj na sliki, ne vedo pa, kako v Stolu to pohištvo izdelujemo, kako je sestavljeno in nasploh, kakšen je njegov namen.

Začeli smo z Ikejinimi GUTE predalniki. Za Stol je bilo to povsem novo pohištvo, saj je do tedaj izdeloval pisarniško pohištvo v hrastu in mahagoniju in UNI program, kjer so bile osnove omar in regalov skoraj vseskozi bele, vrata pa bela ali v raznih standardnih furnirjih. Torej Stol do tedaj serijsko ni uporabljal mehkega furnirja, kot je bor, niti ni izdeloval ploskovnega pohištva, ki bi se odpremljalo v takem demontažnem stanju.

Predalniki, katerih sliko prilagamo, so v osnovi zelo enostavnih oblik in je na prvi pogled taka tudi izdelava, vendar je v resnici precej drugače. Robovi pohištva so le toliko zaokroženi, kolikor je pobran robnega furnirja, torej so elementi predalnikov narejeni zelo preprosto. Sestavni deli so stropi, dna, stranice, hrbti in podnožja osnov, v te pa so vloženi različni predali, od katerih so furnirani samo prednji deli, ostali del pa je plastičen. Dno predala je iz lesomala.

Princip je povsod lep, kamor ga postavimo

PRINCIP je zelo zanimivo pohištvo. Ima tri različne višine stranic (65, 116 in 207 cm). Stranice so po vsej debelini, se pravi, da so luknje za nosilce polic zrtane skozi. Širina elementov je 65 cm, torej so mere elementov 65×65 , 116×65 in 207×65 cm. Globina je 38 cm. Stranici sta spodaj spojeni s podnožnim okvirjem, prav tako sta z gornjim okvirjem zaključeni zgoraj. Gornji okvirji so dvojni — za višino, ki je nad pogledom stoječega človeka in za spodnji dve višini stranic, kjer so seveda okvirji in plošče tudi zgoraj obdelani. Robovi stranic niso za furnirani, ampak so vstavljeni aluminijasti profili, ki dajo izdelku izredno lep izgled. Oblikovani so tako, da je tudi spajanje polizdelkov pri montaži zelo praktično.

PRINCIP program je sestavljen iz odprtih regalov, omaric z malimi ali velikimi furniranimi vrati in zasteklenimi vrati. Sestavni deli so tudi predali in še drugi manjši dodatki.

Z omenjenim programom se da zelo lepo oblikovati omare v dnevni sobi, mogoče pa ga je uporabiti tudi v najrazličnejše druge namene.

K PRINCIPU smo v Stolu delali tudi pisalne mize, ki nima-jo predalov. Temu služi predalnik na kolesih, ki ga po potrebi zapeljemo izpod mize. Izdelali smo tudi strojepisne mize, ki so nekakšno dopolnilo pisalne mize. Strojepisna plošča je na enem koncu prilepeta k pisalni mizi, na drugem pa je podprta s stranico.

Črn PRINCIP program je zelo eleganten in lepo pristoji v večje svetle prostore, bukovni regali pa so za ljudi, ki ne marajo temnih barv in za manjše prostore.

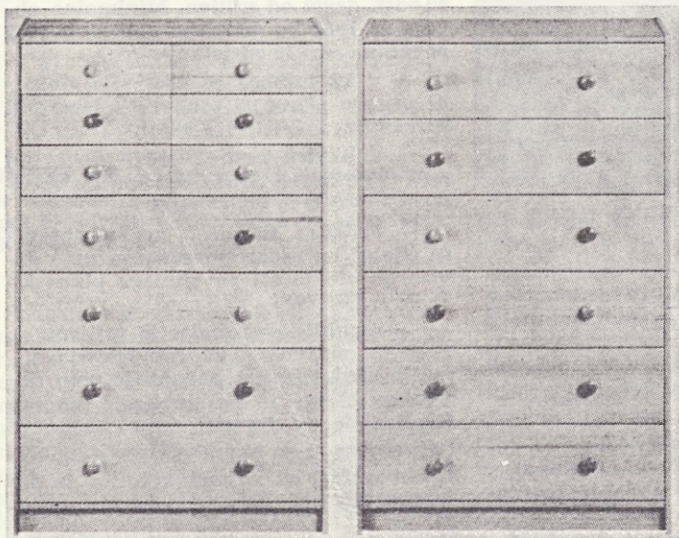
Omenili smo že, da je pravkar v proizvodnji REKTOR program. Ima podobnosti z GUTE predalniki, delno pa tudi s PRINCIPOM, vendar je od slednjega precej enostavnejši, vendar ne toliko po izdelavi, kot po izgledu. Osnovni elementi so odprta omarica $60 \times 60 \times 38$ cm, prav toliko je tudi velika zaprta omarica in predalnik. Kot GUTE predalniki imajo tudi ti predale in vrata poravnane s prednjim robom stranic, torej niso »po vrhu«, kot pri UNIJU ali vsem dobro poznanem »K«-aju. Element, ki sodi zraven, je še vitrina z zasteklenimi vrati. Visoka je 120 cm, širina in globina pa je seveda enaka prej omenjenim izdelkom. K vsem spada še podnožje.

REKTOR bo izdelan v boru, hrbtišča pa bodo pobarvan ultrales. Sestavo furnirja za ta program bi skušali nekoliko izboljšati in skrajšati. Tozd 4 v Mostah je obljubil pomoč z robnim rezkanjem za furnir, ki furnirja ne okruši, temveč ga po robu gladko in ravno porezka.

Tudi ta program je demontažen. Elemente se da spojiti s spojnimi vijaki, ki so vidni tudi na zunanji strani stranic, posamezne elemente med seboj pa s kovinsko sponko, ki je podobna raztegnjeni črki U in se jo potisne v luknji na zadnji strani stranic v elementa, ki stojita drug nad drugim.

Možnosti oblikovanja z REKTOR elementi je kljub štirim osnovnim oblikam veliko. Na sliki je viden eden izmed teh primerov.

Na omenjenih programih se lahko marsikaj naučimo: da se da pohištvo izdelati v zelo preprostih oblikah, pa je kljub temu

Dva primerka GUTE predalnikov

Da teh predalnikov ni tako lahko narediti, smo spoznali že pri sestavi furnirja. Borov furnir je debelejši (0,7—0,8 mm) in ga je zato na furnirske škarje težje lepo odrezati, na mehkih delih letnic pa se kljub zelo ostremu nožu furnir odkruši. Furnirski listi se sestavljajo na stari način (zrcalno) in je zato okrušek podvojen. Furnirane polizdelke smo na teh mestih skušali popraviti z zamazko.

Dovolj zahtevna je bila tudi obdelava polizdelkov v strojnem oddelku, ker je za kasnejšo sestavo izdelkov potrebna izredna natančnost, furnir pa se je zaradi mehke strukture krulil. Posebno zahtevno je bilo vrtnanje za spojne vijake.

Bor je tudi zelo težko obrusiti, zelo zahtevna je tudi površinska obdelava. Tudi v montažnem oddelku je bilo delo povsem novo, čeprav smo predalnike odpremljali v demontažnem stanju.

Skratka, dobre predalnike, ki so bili v vseh pogledih brezhibni, je bilo zelo težko napraviti. Na svetlem borovem furnirju je bila prav vsaka napaka, pa naj je bila v furnirju ali v izdelavi, dobro vidna.

PRINCIP program smo pričeli delati lansko leto. Dobro je bilo, da smo imeli že precej izkušenj z borovimi predalniki, sicer bi bili začetki težki. PRINCIP program je furniran s hrastovo ali bukovno bočnico. Zahteve sestave hrastove bočnice so prav take kot pri boru, torej je bilo treba polizdelke pred brušenjem v strojnem oddelku zamazati na slabih spojih furnirja.

REKTOR

Rektor je zelo preprosto pohištvo, vendar se ga uporabnik ne bo naveličal

zelo sodobno in funkcionalno (ali pa je tako prav zaradi tega). Osnovnih polizdelkov za vse programe ni veliko, so pa zelo smiselno načrtovani in uporabni za več namenov. Vse polizdelke se da zelo preprosto sestavljati v elemente pohištva. Montažo lahko opravi vsak spretnejši kupec sam. Lepljenje v korpuse odpade, prav tako pa tudi končna montaža. Po izdelavi polizdelkov je še nekaj predmontažnih in montažnih del in pakiranje v celote, ki so zopet zelo skrbno premišljene.

Skladiščenje in prevoz do potrošnika sta veliko enostavnejša kot pri omarah in drugem pohištvu, ki je že dokončno zmontirano v delavnici. Tudi obseg je neprimerno manjši.

Vsi, ki delamo na tem pohištvu, se moramo zares potruditi, da bo vsaka naslednja serija še bolj izdelana in je bo vesel vsak kupec, obenem pa moramo stremeti, da se bo poraba materiala in časa kolikor se da zmanjšala. S tem bo večji tudi naš zaslužek, ki ga za naše delo in življenje nujno potrebujemo.

Ciril Sivec

V zgodovini smučanja sicer ne piše, da so se s tem prvi začeli ukvarjati najmlajši, vendar, če se spomnimo na svojo mladost, so nam pred očmi smučarji in sankarji otroci.

Kasneje so pričeli smučati tudi starejši ljudje. V zadnjem času pa starost ni več pomembna.

Navdušenih privržencev smučanja imamo tudi v naši tovarni precej. Smukačev, slalomistov in tekačev po ravnem polju.

Samo, da se razgiblujemo, naužijemo čistejšega zraka in razvedrimo.

Prav je tako. Živeli Stolovi smučarji! Upamo, da jih bo vsako leto še več.

Nek mlad delavec je nanovo prišel na delovno mesto. Ni mu bilo do dela, delovno mesto se mu je zdelo neurejeno, nadrejeni mu ni bil všeč, osebni dohodek se mu je zdel premajhen. — Ni pa niti pomislil, da so na tem delovnem mestu že desetletja delali ljudje, ki niso prvo uro vprašali za plačo, temveč so zares delali. Šlo jim je, da je zrasla tovarna, da so se lahko zaposlili tudi njihovi sokrajani in tudi drugi, da so bili postavljeni pogoji za današnje delo.

***

»Bil je važen in jo jo kar dobro vozil. Zanimivo je, da ni dosti delal, vendar s tem ni imel večjih problemov. Drugi pa je bil z vsakim prijazen. Delal je na vso moč, vendar ni bil kaj dosti vreden. Smo že taki, da bolj cenimo navidezni 'značaj'!

»Kako je fletno, če je majhna norma...«

***

»Bolje je biti skregan na delu, kot pa »zmatran!«

***

»Lepo prosim, povej mi, kdo je bil narisan v vicu v zadnji številki Glasila?«

***

»Isto plačo imaš, če se ženeš ali ne. Zato pa je tako!«

***

»Kar priznajmo, da kolikor delamo, imamo še kar dobre plače.«

»Sta pa res čudna zakonca. V družbi sta kar medena eden z drugim, doma se pa tepeta!«

***

»Včasih sem ga tako težko čakala, sedaj pa veliko raje vidim, da ga ni doma.«

***

»Vsak dan me kregaš!«
»Kakšen bi šele bil, če te ne bi?«

***

»Celo uro sem sedela v garderobi, pa mojster še opazil ni!«

O kulturnem snovanju na Duplici

Ko včasih čisto po naključju stopim v družbo, kjer se spominjajo prijetnih dni na Duplici, ko je kulturna dejavnost bila na višku, se kar ujemim. Pa ne da bi bil jezen zavajajo prijetnih spominov teh sogovornikov, le to me moti, da istovčasno kritizirajo današnji čas in našo generacijo, utemeljivajo, da je danes vse v zatišju. Dragi vsi tako misleči! Povedati vam moram, da ste v globoki zmoti. Ne sezadnje ste tudi sami krivi, da dane ni več tistega življenja iz vaših spominov. Seveda je najlaže kramljati o kulturi ob kavici, potem pa brž domov na fotelj pred televizor. Včasih zaide te tudi v kino. Dogaja se, da ste obiskovali tudi knjižnico. Potem pa je za večji del teh, ki tako razmišljajo o kulturi, s kulturo konec.

Ko doma v prijetnem zavetišču vaše-ga »ljubega stanovanja« štejete dni do vaše penzije in obujate spomine na prijetne dni, pa večkrat tedensko nekaj prizadevnih vaših sokrajanov pridno preživlja večere ob nastajanju nove igre v dramski skupini ali pri ustvarjanju nove pesmi v novo ustanovljenem pevskem zboru Duplica. To niso več samo prijetni spomini, to je del današnjega kulturnega snovanja na Duplici.

Začnimo lepo po vrsti, da kaj ne zamešamo v tem svojem zanosu o snovanju kulture na Duplici.

PEVSKI ZBOR

O tem, da je že pred vrsto let uspešno deloval pevski zbor na Duplici, gotovo ni potrebno veliko izgubljati besed. Po tolikih letih pa se je spet nekaj mladih odločilo, da ponovno obudi delo pevskega zbora. Če vas pot zanese mimo Kulturnega doma na Duplici ob ponedeljkih ali ob četrtnih zvečer, za trenutek postojte, pa boste slišali ubrano petje, ki prihaja iz za oken sobe, kjer se zbirajo navdušeni pevci in pevke tega pevskega zbora. Pod umetniškim vodstvom Franca Spruka iz Kamnika premagujejo začetniške težave z velikim žarom, ki ga premore le tisti, ki ljubi lepo pesem in mu ni do tega, da bi živel samo od spominov. V krajšem pogovoru mi je predsednik tega zbora Maks Štebe zaupal, da si vsi v tem trenutku želijo še več pevcev in pevk in z njimi okrepijo vrste tega zbora. Zato vabijo vse, ki imajo veselje do petja, da se jim pridružijo. Vabljeni pa so tako moški kot ženske. Če vas mika, da bi se jim pridružili, naj vam zaupamo, da imajo vaje vsak ponedeljek od 19. do 21. ure in četrtek od 18. do 20. ure v gornjih prostorih Kulturnega doma na Duplici.

DRAMSKA SKUPINA

V pritličju kulturnega doma pripravljajo dramska skupina novo delo. V lanskem letu ste lahko videli prijetno komedijo z naslovom Gugalnik. Tudi v tej sezoni se vam bomo predstavili s komedijo »Bog je umrl zaman« avtorja Radivoja Lola Đukića. Glavna tema komedije je prikaz življenja, okolja in nazorov tisočih naših ljudi, življenja nas samih. Kakšno pa je sporočilo, ki ga je avtor položil v usode svojih junakov? Prija-

telji, tovariši, pogledjmo se v zrcalo, mi veliki in mi mali. Kaj bomo ugotovili? Pozabljam drug na drugega, mi tam zgoraj in mi tam spodaj. Dogovorili smo se, da bomo skrbeli za človeka, da bomo spoštovali človečnost in kaj? Dogovor je ostal v besedah, srce pa je okupirala sklanjatev osebnega zaimka: jaz, mene, meni... Pot lepim besedam, ki bi morale prehoditi le pot od ust do srca, je prepredila človeško nerazumljiva skrb za samega sebe. Razen osnovne ideje pa tej komediji dajejo moč še drobne toda dobro merjene satirične puščice.

Dramska skupina ustvarja pod vodstvom režiserja Franca Štebeta. Njegova želja je, in tudi želja drugih igralcev, da bi delo dramske skupine razširili, a kaj ko so tudi tu težave s kadri. Zato tudi dramski sekcija vabi vse, ki bi kakorkoli želeli sodelovati pri delu dramske skupine, da se pridružijo. **Vaje so vsak torek in petek ob 18. uri. K delu so vabljeni vsi, ki bi na kakršenkoli način lahko pripomogli pri delih, pa naj si bodo kot: igralci, igralke, šepetalci, tonski mojstri in drugi.**

Pričujoči prispevek o kulturnem snovanju na Duplici je le bežen posnetek te dejavnosti. Več o tem bomo zapisali preko leta, ko se bodo zvrstili prvi nastopi. O povabilu, ki veje iz tega članka, pa vsem tistim, ki še omahujejo, tole v premislek: Storite prvi korak! Pridružite se nam, če drugače ne, vsaj kot obiskovalec na kakšni predstavi ali nastopu!

Franc Pestotnik

Dobremu in pridnemu delavcu radi rečemo, da je neumen, ker skrbi, da bo svoje delo kvalitetno in v zadostni meri opravil. Pri tem ne pomislimo, da je od takih ljudi odvisno, kaj bo danes in jutri narejeno.

Delavec bere informacije na oglasnih deskah, v zapisnikih, časopisih, poslušajo jih po radiu in televiziji.

Veliko ljudi je preprostih, s tem pa ne takih, kakršne si prenekateri izobraženci predstavljajo.

Če je človek delaven, pošten in pripravljen sprejemati vse tisto, kar je dobro in vodi k napredku, mu nimamo kaj očitati.

Vsi ti ljudje pa bi v našem življenju in delu veliko boljše sodelovali, če bi jim znali naše stanje, predloge in načrte prikazati take, kakršni so. Da bi jih razumeli in začeli pri našem delu tudi sami še boljše sodelovati.

K temu pa bi v veliki meri pripomoglo preprosto, objektivno in pravočasno obveščanje.

Ko bi delavec vedno prebral in slišal tisto, kar mora vedeti. Ne pa, da se včasih stvari tako prikazujejo, da sam ne ve, kaj je novi predlog in sklep.

***

»A veš, kako me zebe?«

»Meni je pa pošteno vroče!«

Kako so si delavci med sabo različni!

STOL	8. MAREC	VEK ZNAK ZA RADIJ	LIRSKA PESNITVE	NEOBLEČENA	VRTJA CVETLICA	STOL	KISIK	NE NOVA	AVTOM. OZNAKA TRSTA	POLIMER	PODSTR. SOBA	OSEBA IZ BIBLIJE	POVLAD. NESEC	SETAVIL F. Š.	
ZELEZ. TIR						OSTROST TOMARNA V Ljublj.								G. ČRKA ABECEDE NEVARNA PAADA - VINA	
VESELJE							TOJE SVE TINA 5. ČRKA ABECEDE			SPET MUSLIMAN VODITELJ					
PRVA ČRKA ABECEDE	PREDMEST. HAMBURGA PRESTOPEK									IBEREC				NIČ SEVER	
AVTOM. OZNAKA ZADRA		BUCHWALD MONGOL. POGlavAR						POLIMER		AVTOM. OZNAKA HANARDE VAKONU/ VECNOI STROJ		ANGL. MERA IND. ČAR. ZDRAVNIK			
NEKDO			100 m ²				KARLO RIM KONTIŠKE SREDNJI					VLADIMIR PSIHOLG. KRISTIANČE		AVSTRIZIA ŠKOFVI POMBUKI	
ILOVICA				VEZILIK NAKALIA				IGRALC SHARIF SREČA SE						5. ČRKA ABECEDE FR. ČRKA ABECEDE	POLETIJO OKREPE
ZDRAVILLO PROTI MALARDI							DOBA FABRIKA			ZAPISEK 21. ČRKA ABECEDE					
AVTOM. OZNAKA DAUSKE		PEVEC KILIG					GLAVIC IVANJ PREDLOG						ALUMINIJ PIZARA ST. SLOVANOV		
NIKOLA TESLA		GLAVI ŠTEVNIK	LUJO - ČLENIK STAV. POLOZAJ							1. ČRKA ABECEDE RADIJ		RUSKA REKA BRESALE OSV. PIVKA			
AVTOM. OZNAKA ŠPANIJE	STROJ ZA DVIGALNE ZEMELJ. PLIV										SAD DEBELA DESKA				
PLANET							DELI DIRKE ONASIS							MEOTET PRI GAUJAZE	
ARABSKI ZREBEC		TEŽAKI GOSTE OBLAŠAN								LONG PLAY OKRATNA 3. A ŠTEV TUNEJ				ILUVIJI TEGA MESCEA	
MIZAR. ORODJE				MORAL - NOST ETIKA										2. VOKAL	
PRVA ŠTEV.				ITAL. RTV				GRŠKI HATEM.							

Šport~rekreacija

VELESALOM ZA POKAL STOLA

Po dolgem pričakovanju je tokrat le zapadlo dovolj snega, ki smo ga vsi nestrpno pričakovali. Vsi smo menili, da ga to zimo sploh ne bo in bomo letos prikrajšani za zimsko veselje.

Zato smo morali tudi člani smučarske sekcije pohiteti in čimprej organizirati tekmovanje med tozdi, da smo lahko sestavili ekipo, ki je odšla na zimske igre Uniles 19. 2. 1983 na Arehu. Vedno je delikatno, ko je treba izbrati ekipo za razna tekmovanja.

Sneg je naletaval in vedno težje je bilo zagotoviti dobre pogoje za tekmo v veleslalomu.

Razpisali smo tekmo za soboto, 12. februarja 1983 na Veliki planini. Odhod gondole smo načrtovali ob 7.30 in takrat naj bi se tudi odločali, ali bo veleslalom na Planini ali ne.

Avtobus je imel zamudo in zato je do odločitve prišlo malo pozneje. Po kratkem posvetu in slabih informacijah s Planine, se je vodstvo tekmovanja odločilo, da veleslalom na Veliki planini odpade in da se odpeljemo v Olševek.

Naj naštejemo samo nekaj razlogov, ki so spremenili odločitev:

— proge zaradi mehkega snega niso bile steptane,

— sneg je bil presuh in ni bilo močnice postaviti oznak,

— močan veter in občasna megla,

— večja nevarnost poškodb.

To je le nekaj ugotovitev, ki so se pozneje pokazale kot pravilne. Zato smo se skoraj vsi odpeljali z avtobusom v Nevlje in nato šli peš do proge. V začetku smo malo oklevali in nato po kratkem posvetu izbrali sončno stran hriba, ki smo jo s pomočjo članov smučarskega kluba Kamnik v pol ure usposobili za veleslalom.

Vreme nam je bilo v času tekmovanja zelo naklonjeno. Verjetno je bil za marsikoga ta dan naporen, ker je pač prvič v tej sezoni stal na smučeh.

Start je bil ob 10.10 in na tekmovanju je startalo 51 tekmovalcev. Nekatere so ostali na Veliki planini, ker se niso hoteli vrniti in so raje uničevali smuči na Planini.

Proga je bila kratka in zato smo vozili dva teka.

Po končanem tekmovanju smo se odpeljali v našo restavracijo, kjer smo podelili priznanja in pokale najboljšim ekipam.

REZULTATI:

Ženske:

1. Okorn Anica	31.38.5
2. Kalčič Tatjana	34.64.7
3. Biček Dragica	43.50.2

Ker je bila udeležba nežnega spola skromna, so vse tekmovalce v isti skupini.

IV. skupina — nad 46 let:

1. Franc Zadrgal	47.50.7
2. Humar Štefan	48.26.7
3. Vukmir Maks	66.85.6

Pokal je osvojila ekipa tozda 3, drugo mesto tozda 5 in tretje tozda 1. Samo ti trije tozdi so imeli v štirih disciplinah uvrščenega po enega tekmovalca.

Moški pa so bili razdeljeni v štiri skupine.

I. skupina — do 25 let:

1. Jeras Anton	39.63.5
2. Mlinar Alojz	41.80.8
3. Orehek Dušan	42.67.3

II. skupina — od 26 do 35 let:

1. Zupin Jože	42.30.1
2. Pogačar Janez	49.41.7
3. Praznik Slavc	51.46.9

III. skupina — od 36 do 45 let:

1. Janez Golob	44.47.8
2. Andrej Kodrič	44.59.9
3. Jože Okorn	47.28.2

Pokale, ki smo jih podelili zmagovalcem in ekipam, je izdelal tov. Humar Štefan.

Ekipo za tekmovanje na Zimskih igrah Unilesa smo izbrali na podlagi rezultatov, ki so jih smučarji in smučarke dosegli v pretekli in letošnji sezoni.

Na zimske igre Uniles je tako odpotovalo 39 tekmovalcev, ki so se pomerili v veleslalomu in v tekih. V ekipi je tudi nekaj takih, ki so tekmovali v obeh disciplinah. Na lanskem tekmovanju smo imeli najuspešnejšo tekmovalko, ki je osvojila v obeh disciplinah prvo mesto. Upamo, da ji je uspelo ponoviti lanski uspeh.

Jože Zupin

Ivica Vodlan iz tozda 2 je zelo marljiva delavka, ki pozna poentersko delo v vseh zahtevah. Veliko potrebnih podatkov ve na pamet, vendar ne samo teoretično, temveč vse delovne operacije, ki jim obračunava delovni presežek, dobro pozna tudi v praksi. Zato ji ni težko delati. Sodelavci jo imajo radi. Z vsakim bo vedno rada spregovorila prijazno besedo.

SISTEM SYNTRON SMUČI ZA TEKAČE

Naj vam predstavim nove tekaške smuči Elana SYNTRON. To ime je že precej znano med smučarji tekači.

SYNTRON no wax system — največja prednost, zlasti za privrčence teka z ne ravno vrhunskimi rezultati.

To je nov tehnološki postopek obdelave drsne ploskve, ki so ga v Elanu, ki slovi po kвалiteti, tudi že dobro osvojili.

Široko zastavljeno testiranje teh smučiči je v pretekli sezoni dalo zelo ugodne rezultate.

— Smučiči s SYNTRON drsno oblogo odlično drsijo v vseh vrstah snega pri temperaturi nad 0 stopinj Celzija. Prav tako pa je v teh razmerah tudi odziv dober.

— Na starem snegu pri temperaturi pod 0 stopinj Celzija smučiči še vedno odlično drsijo, dober je tudi odziv, čeprav ni ravno odličen.

— Edino v novem snegu pri temperaturi pod 0 stopinj Celzija je zaznamovano slabše drsenje in slabše prijemanje; to pa lahko odpravimo z uporabo posebnega premaza za SYNTRON, ki preprečuje zledenitev na drsni ploskvi in s tem vrača prejšnje drsne in odzivne lastnosti.

Seveda pa lahko zahtevnejši tekači za suh, mrzel, nov sneg, smučiči namažejo z ustreznimi tekaškimi voski — v stopalni coni za odziv, spredaj in zadaj za dobro drsenje. Tako pripravljene smučiči so potem tudi v slabih pogojih dobre.

Voske lahko odstranimo s tekočim čistilnim sredstvom in tako ponovno dobimo smučko s prejšnjimi lastnostmi.

Prednosti novih Elanovih smučiči so:

— predvsem, smučiči so vedno pripravljene, ne da bi jih bilo potrebno prej mazati,

— odpade nenehna skrb, ki bi namazali, posebno na progah, kjer se razmere spreminjajo,

— tečemo mirno in lahkotno, ker smučka lahko drsi in je odziv dober,

— zaradi ugodnih odzivnih lastnosti prenese smučar vso energijo v drsenje in se zato manj utruja,

— zelo priporočljive so za začetnike, ker jim ni potrebno študirati maž in tehnike mazanja,

— lastnosti smučiči se ne spreminjajo, kot je to značilno pri smučeh za mazanje (pri čiščenju običajnih smučiči se drsna ploskev obrabi in sčasoma zamaze).

Preden se odločite za nakup sistema SYNTRON, si sposodite smučiči pri našem gospodarju in ugotovite njihove prednosti. Na razpolago imamo tri pare. Poizkusite, ne bo vam žal!

Jože Zupin

DISCIPLINSKI POROČILI

Senat disciplinske komisije je obravnaval kršitve delovne dolžnosti Franca Senožetnika iz PE-4, ki je v tem, da je neopravičeno zavrnil izvedbo delovne naloge s tem, ko ni hotel opravljati dela, na katerega ga je razporedil mojster in je zapustil delovno mesto ter odšel domov.

To ravnanje predstavlja hujšo kršitev delovne dolžnosti po 1. in 5. točki 15. člena Pravilnika o disciplinski in materialni odgovornosti delavca. Senat je ugotovil, da je bila razporeditev delavca zakonita in upravičena, delavčeva zavrnitev dela pa v celoti neopravičena. Zato je sklenil, da delavcu izreče ukrep JAVNI OPOMIN, poleg tega pa mora delavec plačati za 8 neopravičenih ur pavšalno odškodnino.

Agović Maha, delavec iz krivilnice v PE-7, je senat disciplinske komisije obravnaval zato, ker je neopravičeno izostal z dela in ker se ni odzval vabilu za disciplinsko obravnavo, čeprav je bil tedaj na delu. Senat je ugotovil, da je s takim ravnanjem težje kršil 1. in 45. točko 15. člena Pravilnika o disciplinski in materialni odgovornosti delavca.

Agović je omenjenega dne enostavno izostal z dela, in šele naslednji dan povedal mojstru, da na delo ni prišel zato, ker je moral čakati na bencin. Glede na to je senat smatral, da je delavčovo ravnanje in njegov odnos do dela sila neodgovoren, še posebej zato, ker se ni odzval vabilu za javno obravnavo, čeprav ga je mojster na to še posebej opozoril. Za storjene kršitve je senat delavcu izrekel ukrep JAVNI OPOMIN. Poleg tega je Agović dolžan plačati za neopravičeni izostanek pavšalno odškodnino v višini 285,40 dinarjev.

IVAN, TVOJ DOBRI ODNOS DO SODELAVCEV BO OSTAL!

Ker smo ljudje, bi ljudje tudi morali biti. Človek bi moral biti človeku prijatelj, sosed, vedno dober in v pomoč. Taki bi morali biti vsi in ne bi nam bilo težko. V dobrih odnosih tudi ne bi bilo nikomur težko delati. Tudi tisti, ki danes dela nimajo radi, bi v dobrem krogu postali dobri delavci.

Prav zato pa se je tako težko posloviti od zares dobrega prijatelja in nesebičnega sodelavca. Ivan Baloh je bil dober človek. Vsakogar je imel rad. No, bolj najbližje, pa tudi vse stanovince in okolico. Rad je imel sodelavce v tovarni, rad je imel otroke na cesti. Če ne bi imel prav teh najmlajših tako rad, ne bi ti k njegovemu poslednjemu počivališču nosili nageljnov...

Na Ivana Baloha ostaja le spomin. Vendar spomin na vzoren odnos do so-ljudi, živ spomin na izredno marljivega delavca, spomin na Ivana Baloha, ki ga ni več. Njegovo poštenje in vzor ostane-ta...

Sodelavci

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža in očeta IVANA BALOHA se iskreno zahvaljujem svojim in njegovim sodelavcem za spremstvo na njegovih zadnjih poti.

Zahvaljujem se OOS, gasilskemu društvu »Stol«, dr. Kocjanovi in tov. Juvanu ter tov. Virijantu za poslovilne besede ob odprtem grobu.

Vsem še enkrat najlepša hvala!

Žaluojača žena Marija,
sinova Marjan in Igor
z družinama

ZAHVALA

Ob izgubi drage žene MARIJE BER-NOT, roj. Puh, se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem tovarne Stol, ki so jo spremlili na njendi zadnji poti in izrekli sožalje.

Posebno se zahvaljujem sodelavcem tozda 5 in skupnih služb za podarjeno cvetje in poslovilne besede.

Hvala tudi pevcem za zapete žalostinke.

Posebno se zahvaljujem dr. Kocjano-vi za razumevanje in pomoč.

Hvala tudi praporščaku!

mož Janez

Učenci dupliške osnovne šole so lani napisali...

KNJIGA — NAŠA PRIJATELJICA

Moja najljubša knjiga je Iz mladih dni. Napisal jo je Fran Saleški-Finžgar. Knjiga opisuje živati v gozdu. Je zelo poučna. Zato zelo pazim nanjo. Vem, da moram paziti na vse knjige, ne samo na eno. Knjige nas veliko naučijo.

Pazimo na knjige — naše najboljše prijateljice!

Tamara Rojč

KNJIGO IMAM RADA

Brati sem začela pri petih letih. V knjižnico sem hodila že pri šestih letih. Knjige zelo rada berem. Če imam rojstni dan, si želim knjigo. To je zame najlepše darilo. Doma imam različne vrste knjig in vse sem že prebrala. Knjiga je moja najboljša prijateljica.

Mira Skvarča

NAŠA ZBIRALNA AKCIJA

V naši razredni skupnosti smo se domenili, da bomo imeli zbiralno akcijo. Zbirali smo papir in steklenice. Najprej smo se razdelili v skupine. Potem pa se je vsaka skupina posebej dogovorila, kaj bo zbirala. Jaz sem bila v skupini, ki je zbirala papir. Tu so bile še Jana, Tamara in Renata.

NAŠ RAZRED

V našem razredu je 27 učencev in tovarišica Adamičeva. Imamo pokvarjeno tablo. Ena klop je odveč, ker je v 3. b razredu več učencev. Kadar sije sonce, sije samo na južno stran, pri nas pa je senca.

Nekatere sošolke so zelo nesramne. Sošolci pa še bolj. Med poukom se z Janjo in še dva sošolca smejimo. Skoraj nič ne poslušamo tovarišice, ki nam razlaga.

V sredo se je Barbari kolcalo. Z Janjo sva to opazili in se začeli smejati. Ko je Barbara to slišala se ji je začelo še bolj kolcat. Nato se je začela na glas smejati. Tovarišica je k sreči računala. Vendar se je vseeno držala tako jezno, da bi najraje zavpila. Če bi razlagala, bi se tako razjezila, da drugi dan ne bi imela več glasu.

Mira Skvarča

MATI

Pridi, mati moja draga,
praznik bliža se.
Pesmico zapel bi rad
in podaril šopek zlat.

Zvesto z očkom bi pomagal,
da dobre volje bi bila,
vedno srečna in vesela
moja draga mamica.

Zelo sem srečen, ker te imam,
in nikomur te ne dam.
Vedno zvesto ljubil te
in pozabil te nikoli ne.

Andreja Boštjic
Tatjana Traven

IZLET V DRAŽGOŠE

V sredo smo šli četrti razred na ekskurzijo v Dražgoše. Z avtobusom smo se ob 8. uri odpeljali izpred šole. Na vožnji mi je bilo slabo.

Ko smo prispeli v Dražgoše, smo si šli ogledat Bičkovo skalo. Potlej nas je voznik odpeljal do spomenika. Kdor se je hotel, se je lahko slikal. Potem smo šli v kočjo. Ogledali smo si muzej. V kočji so prodajali razne značke, obeske in kartice. Kupila sem kartico, da jo bom imela za spomin. Ko smo si vse ogledali in pomalicali, smo se odpeljali proti domu. Po poti smo peli razne pesmi. Da pa bi peli vsi enako, je prevzela vodstvo Petra.

Pred šolo smo se vrnili ob 12. uri. Vsi smo bili zelo utrujeni.

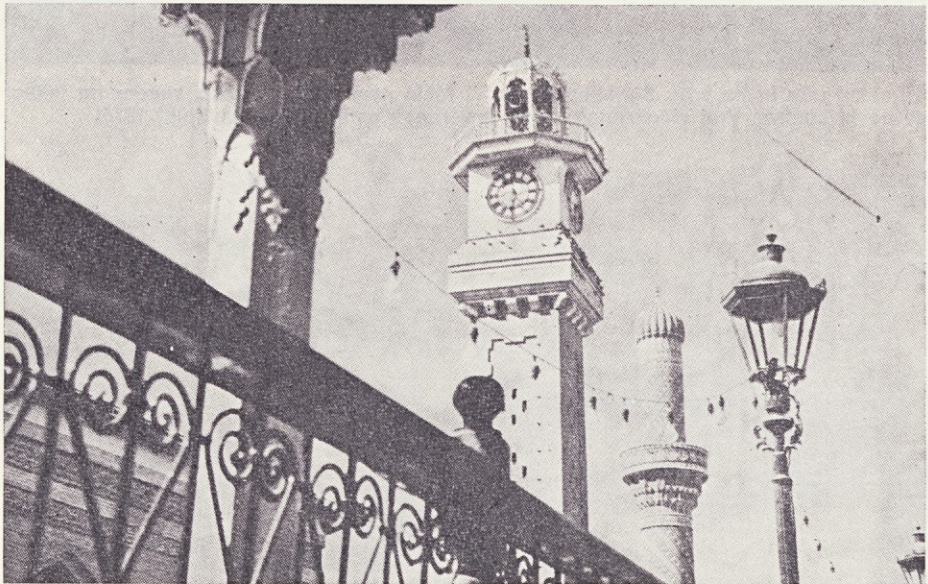
Jana Kern

Res smo že kar krepko zakorakali v leto 1983, vendar nam najbrž ne bo odveč, če se za trenutek pomudimo v dnevih tik pred novim letom, ko smo potegnili črto pod naše lanskoletno delo. Sodelavci bolj prijazno pogledali in pomislili, da imajo tudi oni kup vsakodnevnih problemov.

Skupina sodelavcev iz Sektorja za razvoj tehnologije in investicije se je tiste dni pomudila na Gmajnici pri Komendl. Že pred tem je natiho izbrala nekaj sodelavcev, ki so bili tu nagajani s posebnimi, prav zato toliko vrednimi priznanji. Vsak nagajenec je poslušal skrbno sestavljeno pohvalo in seveda opis svojega dela.

Na to srečanje so prinesli svoja priznanja iz preteklih let tudi drugi delavci. Ni treba napisati, da je bilo smeha in zares dobre volje v izobilju in tako napravljen dober start za zdrave medsebojne odnose v prihodnje.

REDKO KDAJ ZAIDE KAKA KARTICA ALI DRUGAČEN POZDRAV NA NAŠE UREDNIŠTVO. LJUDJE SO ŽE TAKI: VELIKOKRAT RADI KAJ REČEMO, PRIPOMNIMO, SE POGOVORIMO V MANJŠEM ALI ŠIRŠEM KROGU, SOGLAŠAMO S SESTAVKI ALI PA TUDI NE, VESELI SMO OBJAVLJENIH INFORMACIJ ALI PA TUDI NE.

DA BI SE PA PRIPRAVILI IN POSLALI VSAJ KRATKO BESEDO ALI POZDRAV DELAVCEM PRI GLASILU, ZA TO SE NE BOMO KAR TAKO ODLOČILI. SMO TAKI. UPAMO PA, DA NE BOMO VEČNO.

ZATO SMO TOLIKO BOLJ VESELI VSAKEGA POZDRAVA IN PRIJAZNE BESEDE, PA NAJ PRIDE OD KJERKOLI. GORNJA KARTICA JE PRIŠLA IZ IRAKA. POSLALI SO JO NAŠI FANTJE, KI SO TAM MONTIRALI NAŠE POHIŠTVO. HVALA, FRANC BAUMAN, ZLATO, BOJAN IN ŠE DRUGI, KI STE PODPISANI.

SEDAJ STE ŽE DAVNO DOMA, TODA LEP SPOMIN NA DOBRO MISEL JE OSTAL.

Izdaja v 2100 izvodih Industrija pohištva Stol Kamnik. Glasilo urejajo — glavni urednik Ciril SIVEC, odgovorni urednik Franc PEŠTNIK in člani uredniškega odbora: Edo DRŽANIČ, Andrej PERČIČ, Vinko JAGODIČ, Tone ANŽIN, Danica KOČAR, Tone ŠIMENC in Sonja ZORN. Lektor: Ivan SIVEC. List izhaja vsak mesec in ga prejema delavci Stola brezplačno. Natisnila TISKARNA LJUBLJANA v Ljubljani. Oproščeno prometnega davka po pristojnem sklepu 421-1/72.

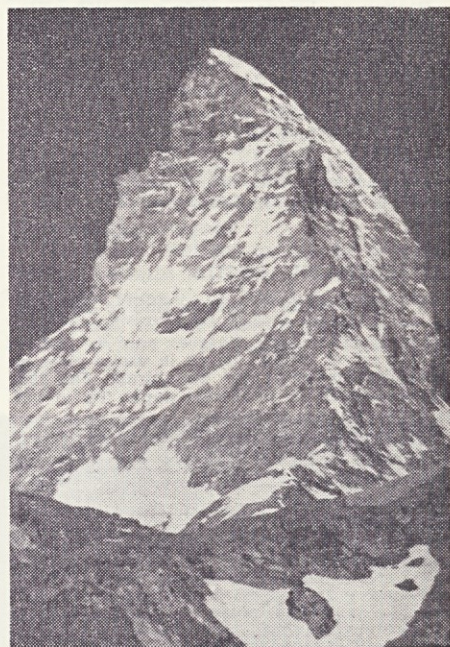

Z zakrivljeno palico v roki

V NAŠI DELOVNI ORGANIZACIJI JE VELIKO LJUBITELJEV PLANIN. JUBILEJ OB 90-LETNICI PLANINSKE ZVEZE SLOVENIJE IN KAMNIŠKEGA PLANINSKEGA DRUŠTVA JE TAKO PRAZNIK TUDI NAŠIH PLANINCEV.

Še nekaj uric in na vrhu Škrlatice bomo ... Malo nam nagaja vreme, vendar ne toliko, da ne bi onstran Vrat videli mogočnega severnega ostenja Triglava (julij 1976)

Skozi priprto šotorsko krilo smo v kra-
soti jutranjih snegov zagledali orjaško pi-
ramido. Še tisto popoldne smo odšli v
njegove strmine (Matterhorn, julij 1977)

Na Malih podih je v zgodnjem poletju še videti krpe snega. Še več ga je onstran na
Grintovcu, najvišjem vrhu Kamniških planin. (junij 1976)

Še isti hip, ko se z gorskih pobočij umak-
ne zima, pridejo na svetlo čisto majhne
rože, alpski zvončki. Takrat se iz sten
oglasi pozdrav pomladi. (Kamniške plani-
ne, junija 1976)

Včasih je rekel fant dekletu: »Imaš
lepe oči, lepe lase, si lepa,« in tako da-
lje. Danes bi se takemu romantiku vsaka

smejala. Dekletom je bolj všeč, če jim
fantje rečejo: »Imaš kaj časa, saj veš za-
kaj, pa če moreš danes, ne jutri!«

Tekst in foto: F. Stele